Bugün 16 SAYIFA

YIL: 20-2
SAYI: 6755-695

KURUN

ISTANBUL
PERŞEMBE
29
1. ci TEŞRIN
1936

Sayısı 3 Kuruş

Cumhuriyetin ondördüncü yılına girerken millet babasına saygı ve borçluluğumuzu sunar, milleti kutlularız

İngiltere de
Italyanın imparatorluğunu tanıyacakmış

Londra, 28 (A.A.) — İyi haber alan mahafildeki kanaat, İngiliz hükûmetinin pek yakında Habeşistan üzerindeki İtalyan hâkimiyetini kısmen tanıyacağı merkezindedir. Adisababadaki İngiliz elçiliği baş konsolosluğa çevrilecektir. Bu ise İtalyan hükûmetinin muvafakiyetini istilzam etmektedir. Mamafih İngiliz hükûmeti bu teşebbüse yalnız başına girişmiyecek ve daha evvel Fransa ve Amerika hükûmetlerile bu mesele etrafında müzakerelerde bulunacaktır.

Londra, 28 (A.A.) — B. Eden, hariçiye nezaretinde B. Ribbentrop'u kabul etmiştir.

TERFİLER
Emniyet memurları arasında

Üçüncü komiserliğe terfi edenlerin tam listesini 13 üncü sayıfamızda bulacaksınız.

Vilâyet, Kaymakamlık ve Evkaf tayinleri
(ikincide)

Millet hakimiyeti - Cumuriyet

Cumuriyet 29 Birinciteşrin 1339 = 1923 de ilân edildiği zaman cumuriyet bizde üç buçuk yıldır yaşıyan bir hakikat idi. Türkiye (Türkiye Büyük Millet Meclisi hükûmeti) nin hükmü altına geçmişti. Ankarada 23 Nisan 1336 = 1920 de Büyük Millet Meclisinin kapısı açılırken Türkiyede saltanat ve meşrutiyet mezara konulmuş sayılabilirdi. Millet hâkimiyetinin ilânı günü olarak geçen yıla kadar ayrıca bayrammı yaptığımız günü hatırlayınız: Türkiyede hükûmet idaresini biri (Allah), biri (Halk) menşeli iki kudretin anlaşmasında bulan düzme nazariyeler o gün büsbütün çözülmüş, iflâs etmiş haldeydi. Son Osmanlı padişahının kendisini memleket düşmanlarının kucağına atarak kurtardığı gün çıkan millet kararı saltanatin kelimesini de ilga etti. Bütün bunlar da cumuriyetin belki adı geçmiyordu; fakat hüküm süren cumuriyet değil miydi? 14 yıl önce bugün ilân edilen (Cumuriyet) ufak tefek farklara bakılmazsa, rejime ad koymak oluyordu.

Bunu söylemekle (Cumuriyet) in ilânındaki ehemmiyeti küçültmüş olmıyorum. O gün rejime bu adı koymak ve rejimin kendisini müdafaa etmekle birdi.

İtiraf etmelidir ki Atatürk'ün büyük, tarihî nutkunu dinlediğimiz güne kadar Cumuriyeti Hâkimiyeti milliyenin içinde ve tabiatile Hâkimiyeti Milliyeyi Cumuriyetten daha geniş ve kuvvetli bulanların artık Cumuriyet adında bir varlık ve gerilik sezinlemesine az çok "hüsnü nazar,, la bakılabiliyordu. "Mademki Hâkimiyeti milliyesiz Cumuriyet yok!,, denilebiliyordu.

Büyük nutuk birbirini perçinliyen belgelerile gösterdi ki Cumuriyetin adını koyma dahi Cumuriyetin içi kadar, işleyişi kadar bir zaruret olmuştu. (Hâkimiyeti Milliye) ye tapanlar, Hâkimiyeti Milliyenin bu geniş, hudutsuz ifadesinde gene Hâkimiyeti Milliye aleyhine bir gedik açabilirlerdi: Hâkimiyeti Milliyesiz Cumuriyet olmıyordu; fakat demek, Cumuriyetsiz bir Hâkimiyeti Milliye düşünülebilecekti. Millet hâkim değil miydi? Bir evvelkine halef olmayı bir aile çocuklarına bırakacak surette milletin bu hâkimiyeti tek kişi eliyle kullanır olması belki bir gün millet hâkimiyeti prensibine pek de "zıt,, görülmiyecek, bu biçim bir muhakemeye kapılarak Hâkimiyeti Milliye içinde bile bir saltanatin tohumunu filizlendirmek ümit ve ihtimalini görenler olacaktır.

İşte 29 Birinciteşrin 1923 tarihi, bu ümit ve ihtimali de söndürdü. Türk uyanıklık ve şuurunu temessül ve temsil eden Atatürk'ün bir mucizesi de kendisini bu tarihte gösterdi.

Millî Hâkimiyet nasıl ferağ edilemiyordu ise nabızlarında her an bu hâkimiyetin çarptığı duyulmıyacak şahsiyetlerin temsil ve idaresine de verilemezdi.

Türk milleti bunu o gün en keskin talâkatile söylemiştir ve 29 Birinciteşrin tarihi Cumuriyete ad koyma günü olmaktan bunun için çok yüksek mana almış, Türk uyanıklığının ve şuurunun Türk izzeti nefsinin ve kendine itimat duygusunun tam ifadesi olmak değerini kazanmıştır.

Türkiyede Cumuriyetin ilânı bir millete inanışın ve millet varlığı içinde kaynayışın eşsiz bir gösterisidir. Geçen ilk on üç yılın geçmiş asırları kıskandıran başarısı bu uyanıklığın, bu şuurun kemal ve temadîsinden ve yine öylece temadî edip gideceği yolunda teminattan başka nedir?

HAKKI TARIK US

Atatürk
Dün Ankarada Yugoslav Başvekilini kabul etti

Ankara, 28 (Telefonla) — Dost ve müttefik Yugoslavya Başvekili ve hariciye nazırı ekselâns Stoyadinoviç ve Bayanı, refakatlerinde başvekâlet, hariciye hususî kalem direktörleri bulunduğu halde, bu sabah saat 10 buçukta hususî trenle şehrimize gelmişlerdir.

Yugoslav ve Türk bayraklariyle süslenmiş bulunan istasyonda muhterem misafirlerimiz Başvekil İsmet İnönü, hariciye vekili Tevfik Rüştü Aras, vekâlet ve sefaret erkânı tarafından karşılanmış ve Yugoslavya ve Türk millî marşları çalınmıştır. Misafirimiz istasyon binasının iç ve dışında toplanan çok kalabalık halk tarafından samimî tezahüratla karşılanmıştır.

Sonu. Sa. 2 Sü. 4)

Ismet Inönü
Mühim bir nutuk irat etti

Ankara, 28 (Telefonla) — Başvekil İsmet İnönü bu akşam Ankarapalasta, dost Yugoslav Başvekili ve Bayanı şerefine verilen ziyafette bir nutuk söylemiş ve ezcümle demiştir:

Memleketimizin müşterek bir ideal karşısında ittihadı, ne muhteşem siyasî bir başarı teşkil etmektedir; ittifakımız, bazılarının reybiliğine, bazılarının da lâkaydliğine rağmen itimatla vücuda getirdiğimiz zaman, üzerine bina ettiğimiz ümitleri ne güzel tahakkuk ettirmiştir. Büyük Şeflerimiz, dostane telâkkilerile, bu ittifakın esaslarını karşılıklı hürmet ve itimattan müteşekkil sağlam temel üzerine attıkları zaman hakkı idiler.

(Sonu Sa. 2 Sü. 3)

Anasını Gör, Kızını Al..

Yazan: SERMET MUHTAR

Bu yerli ve resimli romanı yedinci sayıfamızda okuyunuz

Asiler iki Sovyet gemisini batırmışlar

Madrit'e 12 kilometre yaklaştılar

Şimdiye kadar marksistlerden ölenler 20,000, Yaralananlar 50,000

Burgos, 28 — Bugün iki nasyonalist tayyaresi, İspanya sularında iki Sovyet gemisini bombardıman etmiş ve batırmıştır.

MADRİTE 12 KIMETRE KALDI

Madrit, 28 (A.A.) — Havas ajansının İllesca cephesindenki muhabirinden:

Madrite karşı cenup cephesindeki büyük taarruz, başlamıştır. 13.30 da albay Tella ile albay Monasterio'nun kumandanları altındaki kuvvetler, Madrit tayyare meydanına on iki kilometre mesafede kâin Torrejon dela Calzada'ya girmişlerdir.

"MADRIT OYUNU KAYBETTI"

Londra, 28 (A.A.) — Portekiz hükümetinin ademi müdahale komitesine verdiği notayı mevzuu bahseden Daily Telegraph gazetesi diyor ki:

Komitenin Portekiz tarafından ileri sürülen noktai nazarı kabul etmesi muhtemeldir. Madrit hükûmeti oyunu kaybetmiştir.

MADRİT ÜZERİNDE

Madrit, 28 (A.A.) — Asi kuvvetlere mensup yedi tayyare bugün öğleden sonra Madrit üzerinde cevelan ederek şehir yakınında bulunan "Cetra della Plata" istasyonu ve Vallegos mahallesi üzerine bir kaç bomba atmışlardır.

ŞIMDIYE KADAR ÖLENLER

Sevilla, 28 (A.A.) — Haber verildiğine göre, Mavalearnero'nun zaptına kadar marksist kuvvetlerin zayiatı 20 bin ölü ve 50.000 yaralıya baliğ olmaktadır.

İsmet Inönü bir nutuk irat etti

(Üstyanı 1 incide)

Karışık bir dünya içinde, bizlerin, Balkan antant memleketlerinin huzur ve sükûnun en mükemmel tecellisini vermekte ve beynelmilel kardeşliğin en muazzam tezahürünü teşkil etmekte olduğumuz bir zamanda, bizi görmeğe geliyorsunuz. Bu eserle iftihar edebiliriz.

BALKANLAR CENEVREYE BAĞLIDIR

Balkan müttefikleri, mıntakavî antantları ile, hep birlikte, mıntakavî ve umumî sulh eseri için çalışmağa muvaffak olmuşlardır. Bu müttefikler, Milletler Cemiyeti paktının eksiklikler gösterdiği yerlerde, bu paktı takviyeye muvaffak olmuşlar ve en güç dakikalarda, birlikleri sayesinde, Cenevre müessesesine sağlam surette bağlı kalabilmişlerdir. Çünkü Cenevre müessesesi, Balkan müttefikleri için,yalnız bir faaliyet vasıtası değil, fakat ayni zamanda ve her şeyden evvel, bir hedef ve bir ideal teşkil etmektedir.

Beynelmilel sahada idealimiz, dahilde takip ettiğimizden kat'iyyen ayrı bir şey değildir: Tahrikât yapmaksızın ve ihtiras beslemeksizin beynelmilel meşrutiyet çerçevesi içinde emelimiz, yalnız, milletlerin saadeti ve dünya sulhudur.

BEYNELMILEL TESANÜT

Bu akşam bu salonda yükselecek olan eserler, bütün müttefiklerimiz ve dostlarımız tarafından işitilecek ve manası anlaşılacaktır. Fakat ben bu çerçeveyi de geçmek ve beynelmilel tesanüt hakkındaki bu sözlerin şimdiye kadar gördüğümüz ve bizlerin herkesten daha ziyade yaşadığımız bütün harplerle kıyas kabud etmiyecek derecede öldürücü olacak bir harbin felâketlerinden, gerek kendilerini, gerek evlâtlarını siyanet etmek istiyen herkes tarafından işitilmesini ve manasının anlaşılmasını isterim.

Bu felâketleri bütün genişliğile tanımış olduğumuzdan dolayıdır ki kuvvetimizi ve tecrübe edilmiş büyük hayatiyetimizi müdrik olarak, hiç bir zaaf göstermeksizin, saadet ve refah doğuran anlaşma ve teşriki mesainin milletler için ne derece büyük bir kuvvet teşkil etmekte olduğundan bahsedebiliriz.

Hakkında büyük bir hazla söz söylediğim bu Balkan çerçevesi içinde, hassatan Türk ve Yugoslav dostluğunun inkişafından bahsetmemezlik edemem. O dostluk ki, bugünkü ziyaretiniz onun parlak bir tezahürünü teşkil etmektedir. Türk milleti namına dost ve müttefik Yugoslav milletini kardeşçe selâmlarım.

Yugoslav Başvekilinin nutku

Ankara, 28 (Telefonla) — Ziyafetin sonunda Başvekil İsmet İnönünün söylediği nutka cevaben Yugoslav Başvekili nutkunda şöyle demiştir:

Türkiyeyi ziyaret etmek fırsatını elde etmekle ne kadar bahtiyar olduğumu hassaten kayde lüzum yoktur. O Türkiye ki yeni hedeflere doğru tevcih edildikten sonra sayanı dikkat neticeler ihrazma muvaffak olmuştur. Terakki ve refah yolunda katettiği yol bütün dünyanın ve herkesten evvel Yugoslavyanın nazarı dikkatini celbetmiştir. Yugoslavya sadık bir müttefik sıfatiyle başarılan muvaffakiyetlerden kıvanç duymaktadır. Antantına ve dolayısile Küçük antanta sıkı sıkıya bağlı bulunan iki memleketimiz arasındaki dostluk sağlam, samimî ve kardeşçe bir dostluktur. Gayemiz vazihtir. Tek bir hedefi vardır: Sulhu istiyen herkesle sulh, dostluğumuzu istiyen herkesle dostluk. Harici siyasetteki kat'î veçhemiz, memleketlerimizin mesailerini siyaset ekonomi ve kültür sahasında daha ziyade genişleterek ayni yolda yürümekte devam etmeleridir.

Ayni hedefi takip edeceğimize dair şimdiye akdar kâfi delâili gösterdik ve ilerde de göstereceğiz. Bu hedef çalışmakta olduğumuz sahaya uymakta ve bizim kültür ve medeniyetimizi vikaye eden korucu bütün Avrupa sistemlerine en ufak teferruatına kadar yardım etmektedir. Hakikî ve umumî sulh istiyoruz. Ve ilerde de terakkiye refaha doğru bu yolda yürüyeceğiz.

Dost ve kardeş Türkiye büyük kurtarıcısının ve muhterem şefinin önderliği altında bu yolu katetmektedir.

Sovyet misafirler Türk Kuşu Alanında

General Eydeman Ankarada kendisini karşılıyan Türkkuşu talebeleriyle bir arada

Ankara, 28 (Telefonla) — Sovyetler Birliği sivil hava kurumu başkanı General Eydeman ve arkadaşları bu sabah saat 10 da Atlıspor klübünü ziyaret ederek klübün çalışmalarını yakından takip etmiş ve oradan Türkkuşu alanına giderek plânörcü, paraşütçü ve tayyarecilerin mesailerini takdirle seyretmişlerdir. Alanda Generali Hava kurumu Başkanı Fuat Bolca karşılamıştır.

Atatürk Ankarada

(Üstyanı 1 incide)

Yugoslavya başvekili ikametlerine tahsis edilmiş olan Ankara Palasta bir müddet istirahat etmiş ve refakatinde Yugoslavya elçisi olduğu halde biribirini müteakip Hariciye vekili Tevfik Rüştü Arası ve Başvekil İsmet İnönünü ziyaret eylemiştir. Başvekil İsmet İnönü ile Hariciye vekilimiz muhterem misafire iadei ziyarette bulunmuşlardır.

KIYMETLI BAŞVEKIL ATATÜRK TARAFINDAN KABUL EDILDI

Ankara, 28 (A.A.) — Reisicumurumuz Atatürk bugün saat 15.30 da dost ve müttefik Yugoslavyanın sayın Başvekili Dr. Stoyadinoviçi kabul buyurmuşlardır.

Atatürk kıymetli misafirimizi nezdlerinde iki saat alıkoymuşlardır. Bu kabulde hariciye vekili Dr. Tevfik Rüştü Aras da hazır bulunmuştur.

Misafirimiz elişleri sergisini açtı

Ankara, 28 (Telefonla) — Elişleri ve küçük san'atlar sergisi bugün saat 17 de sayın misafirimiz Yugoslavya Başvekili tarafından açılmış ve açılma resminde Başvekil İsmet İnönü ve refikaları, Bayan Stoyadinoviç ve bakanlar, saylavlar ve bir çok zevat hazır bulunmuştur.

Sayın misafirimiz ve Başvekil İsmet İnönü, sergide teşhir edilen eserler etrafında sergi komiseri Salâhattin Refik tarafından verilen izahatı dinlemişler ve bu eserleri ayrı ayrı tetkik etmişlerdir.

Sergide teşhir edilen eşya, gerek san'at ve gerekse intizam itibarile sayın misafirimizin takdirlerini celbetmiştir. Bayan Stoyadinoviç serginin satış kısmını dolaşırken, Hereke fabrikasında yapılmış olan ipekli bir halıyı çok beğenmişler ve satın almak arzusunu göstermişlerdir. Bu halı kendilerine hediye edilmiştir.

Almanya Fransaya

Anlaşma teklif ediyor

Paris, 28 (A.A.) — Bir çok gazeteler, İtalya ile Almanyanın Lokarno konferansının içtimaını tacil etmek arzusunda oldukları söylenmektedir.

Echo de Paris gazetesi Londradan öğreniyor:

Almanlar, eski Lokarno misakı yerine kaim olacak bir misak akdini teklif etmek tasavvurundadırlar. Fransızlarla Almanlar arasında aktedilecek olan bu misak, harpten feragati mutazammın olacak ve İtalya ile İngiltere tarafından ziman altına alınacaktır. Fakat bir müşkül zuhur etmiştir. Çünkü İtalya bu baptaki müzakerelerde Belçikanın da iştiraki [illegible] noktasında ısrar etmekte, Almanya ise buna mani olmak istemektedir.

"Harici siyasetimiz,,

Ankara, 28 (Telefonla) — Hariciye müsteşarımız Numan Menemencioğlu yarın akşam (bu akşam) saat 19,25 de Ankara radyosunda "harici siyasetimiz,, hakkında bir konferans verecektir.

Ticaret mukavelesi imzalandı

Ankara, 28 (Telefonla) — Türk — Yugoslav ticaret mukavelesi bugün saat 19 da hariciye vekâletinde memleketimiz namına B. Rifat Menemencioğlu, Yugoslavya namına da Yugoslav elçisi ile iki memleket murahhasları tarafından imzalanmıştır.

İmza töreninde dost Yugoslav Başvekili B. Stoyadinoviç ile Başvekil İsmet İnönü, hariciye ve iktısat vekilleri ve diğer erkân hazır bulunmuşlardır.

BAŞVEKILIMIZIN BEYANATI

Başvekil İsmet İnönü, ticaret anlaşmasının imzasından sonra, Yugoslav matbuat mümessillerini kabul etmiştir.

Başvekil bulunduğu beyanatta şöyle demiştir:

Son siyasal hâdiseler Balkan paktının ehemmiyetini açık bir surette isbat etmiştir. Bu paktın, genel barışın hesaba katması ve ona istinat etmesi icap eden bir unsur olduğu sabit olmuştur.

Biz ve Yugoslavya, daha ilk günlerde, Balkan paktını başarmak ve genişletmek gazetecileri bugün ziyaretler yaptık. Gayretlerimizin muvaffak olduğunu söyliyebilirim.

İki ulusun seciyesi arasında kayda değer bir benzerlik mevcut olduğunu beyanla mübahiyim.

YUGOSLAV GAZETECILERI

Yugoslavya Başvekili ve dost memleket gazetecilehi bugün ziyaretler yapmışlar ve elişleri sergisinin açılışı ile akşamki suvarede bulunmuşlardır. Yugoslavyalı misafirler yarın Atatürk anıtına bir çelenk koyacaklar, şehri gezecekler ve geçit resminde bulunacaklardır.

Vali, Kaymakam ve Nüfus Müdürü Terfileri

Ankara, 28 (Telefonla) — Vali, kaymakam, mektupçu ve nüfus müdürleri arasında yapılan yeni terfilerimildiriyorum:

Seyhan valisi Tevfik Hâdi, Konya valisi Kemal ikinci dereceden birinci dereceye.

İsparta valisi Feyzi üçüncü dereceden ikinci dereceye.

Bolu valisi Salim, Çorum valisi Ziya dördüncü dereceden üçüncü dereceye terfi etmişlerdir.

2 NCİ DERECEYE TERFİ EDEN KAYMAKAMLAR

Niyazi Meriç, Akif Bozdoğan, Hilmi Sürmene, İhsan Alaşehir, Hikmet Biğa, Bekir Salihli, Kâzım Sungurlu, Mustafa Akova, Şevket Tercan, Hamdi Soma, Necmettin Kilis, Mazhar Kemaliye, İhsan Karamürsel, Ferit Reşadiye, Talât Manyas, Rıdvan Sındırlı, Agâh İnönü, Rağıp Osmaniye, Zeki Gemlik, Celâl Toğlul, Selim İmroz, İbrahim Burhaniye.

Kerim Tuzluca, Nedim İğdir, Kemal Kâzımpaşa, Asaf Sivrice, Fahrettin Bosta, Emin Menemen, Hikmet Cizre, Abdülkadir Ovacık, Şahap Bulanık, Salih Melâzkirt, Nurettin Ceyhan, Nazım Erciş, Rıza Kiyği, Hayri Varto, Hakkı Kadirli, Hakkı Pervarı, Hasan Şalşap, Sait Saiteli, Necati Anamur, Halit Kuruçay, Nâzım Savur, Hamdi Gürele, Eşref Beytüşşebap, Avni Kozan, Ahmet Pazar, Necmettin Bozhan, Necati Nuseybin, Kâmil Alaca, Rifat Çıldır. Mazlum Ahlat, Cevdet Malazkirt, Nasuhi Arapsun, Rebii Gölce, İsmail Düzce.

2 NCİ DERECEDEN BİRİNCİ DERECEYE TERFİ EDEN MEKTUPÇULAR

Neşet: Kayseri, Nâzım: Diyarbekir, Tahir: Rize, Vehbi: Antep.

3 ÜNCÜ DERECEDEN 2 NCİ DERECEYE TERFİ EDEN MEKTUPÇULAR

Tevfik: Kastamonu, Talât: Çanakkale, Mithat: Elâziz, Alâattin: İzmir.

Kadri Nihat: Belezik 4 üncüden 3 üncü dereceye, Rifat: Sinop 5 inci dereceden 4 üncü dereceye terfi etmişlerdir.

MAAŞLARI 25 LİRADAN 30 LİRAYA ARTANLAR

Çorum: Hâdi, Seyhan: Mithat.

MAAŞLARI 22 LİRADAN 25 LİRAYA ARTAN NÜFUS MÜDÜRLERİ

Denizli: Rıza, Bilecik: Kemal, Bursa: Nihat, Bolu: Kemal, Sinop: Fikri.

20 LİRADAN 22 LİRAYA

Eskişehir: Memduh, Afyon Osman, Ordu: Ahmet.

BİR SENE KIDEM ALAN KAYMAKAMLAR

Keşan: Hasan, Kağızman: İhsan, Tercan: Şevket, Beşiktaş: Rıza, Arkova: Mustafa, Kastamonu mektupçusu Tevfik, Erzurum nüfus müdürü Nasuhi, Şıbın Karahisar kaymakamı Nuri, Elâziz kaymakamı Nedim, Tuzluca K. Abdülkerim, Urfa K. Avni, Tercan K. Şevket, Çivril K. Nurettin, Kasımpaşa K. Kemal, Sivrice K. Asım, Söke K. Ömer, Bingül K. Remzi, Beşireli K. Nazmi, Ankara mektupçusu Cemal, Hakâri nüfus müdürü Sabri, Muş mektupcusu Sadettin.

Evkaf memurları arasında terfiler

Ankara, 28 (Telefonla) — Evkaf müdürlüklerinde yapılan terfiler şunlardır:

Merkezde: Umum müdürlük müfettişlerinden Avni, Mazlum, yazıcı İsmail, varidat ve tahsilât mümeyyizi Ziya, memurin müdürlüğü tahsil memuru Salahattin, Hukuk müşavirliği kâtibi Mazhar,

İSTANBUL BAŞMÜDÜRLÜĞÜNDE TERFİ EDENLER

Müdiriyet veznedarı Şevki, veznedar muavini Hâki, İstanbul muhakemat kaleminde kâtip Sedat, mazbata kaleminde kâtip Namık, Kadıköy vakıflar müdürlüğü heyeti fenniye mutemedi Avni, Evrak kâtibi Hulki.

VİLÂYETLERDE TERFİ EDENLER

Trabzon vakıflar memuru Necmettin, Elâziz vakıflar memuru Ali Rıza, Balıkesir mümeyyizi İsmail Tayyip, Balıkesir vakıflar müdürlüğü zeytinlikler fen memuru Hüseyin Fikri, Edremit vakıflar memuru İsmail Hakkı, veznedarı Zahit, Gaziantep vakıflar müdürlüğü başkâtibi Nuri, kâtibi Kâzım. Erzürum vakıflar başkâtibi Emin hukuk memuru Veysi, Çanakkale başkâtibi Avni, İzmir kâtibi Osman, Faiz, Fuat, Edirne veznedarı Halil, Konya veznedarı Galip, Konya: Sabri, İçel: Süleyman Aydın tahakkuk memuru Ahmet, zeytinlikler fen memuru Hüsamettin, Biğa vakıflar memuru Şevket, Nazilli memuru Kadri, Kilis: Abdurrahman, Çankırı: Sadık. Sivas başkâtibi Ragıp, Urfa vakıflar başkâtibi Ali, Çankırı kâtip veznedarı Fahri terfi etmişler, vakıf kayıtlar müdürü Sefik, varidat tahsilât kâtiplerinden Bekir, muamelât memurlarından Nihat takdirname almışlardır.

Bayrağa selâm!

Bugün Cumuriyet münasebetile büyük bir geçit töreni yapılacak. Askerî kıtaların da alay sancaklarile iştirak edecekleri bu töreni bir çok İstanbullular Beyazıttan Taksime kadar yolun iki tarafından seyredecekler. Türk bayrağına saygı hepimizin en kutsal borçlarımızdan biridir. Bayrak geçerken selâmlamayı unutmayınız.

Konuştuklarımız

Hüseyin Rahmiyi ziyaret

Büyük romancının ilk yazıları - iki kadın arasında - Evlenme meselesi - Muallim Naci nasıl adamdı?

Eserlerinde büyük insan kalabalığını bütün hususiyetlerile yaşatan büyük roman üstadı Hüseyin Rahmi, insanlardan uzak bir dağ başında, Heybeliadanın en yüksek ve en güzel yerinde, çamlar arasındaki köşkünde tek başına yaşar.

Yokuşu tırmanırken Ahmet Hâşimin meşhur mısralarını mırıldanıyordum:

Yarı yoldan ziyade mâha yakın,
Yarı yoldan ziyade yerden uzak.

Üstada öğle yemeğine davetliyim.

Yarı açık camlardan ağaçların dalları arasından Marmara görünüyor; Kaşık adası, Heybeli ile Burgaz arasında suların üstünde vücudunun türlü inhinalariyle boylu boyuna yatan bir genç kadın gibi uzanıyor.

Hüseyin Rahmi:

— Mustafa Reşit ölmüş, diyor. Mustafa Reşit benim hocamdı!.

— Ne hocası?

— Muharrirlik hocası... Bundan kırk yedi sene evvel ben Ceridei Havadis gazetesinde muharrir olarak yazı yazmağa başladığım zaman Mustafa Reşit orada heyeti tahririye müdürü gibi idi. Bizim yazılarımızı tashih eder, gazeteye öyle koyardı. O zaman mühim adamdı bu Mustafa Reşit... Beşir Fuadı işitmişsinizdir, o zamanın meşhur muharrirlerinden., Beşir Fuat Fransızca bilirdi ve Garp âsarını okurdu; o zaman edebiyatı fennîleştirmek diye bir moda çıkmıştı, Beşir Fuat buna çalışırdı.

— Hani şu feci bir şekildeki ölümile meşhur olan Beşir Fuat mı?

— Evet, işte onu anlatacağım.. Mustafa Reşit Beşir Fuatla pek dost.tu, daima beraber düşüp kalkarlardı. Beşir Fuat evli idi, fakat buraya gelen Fransız tiyatro heyetlerinden birindeki bir artist kadına da âşık olmuştu. Her akşam buluşurlar, yerler içerler, gülüp eğlenirlerdi. Mustafa Reşit o zaman Fransızca bilmediği için konuşulanları pek anlamazdı ama gene beraber güler eğlenirdi. Bir gün şaka olsun diye, galiba meclisteki kadınlardan birisi Mustafa Reşidin alnına küçük bir kara sürmüş; hep birden ona bakıp gülmeğe başlamışlar. İşin farkında olmıyan Mustafa Reşit de beraber gülermiş. Ötekiler bu sefer onun gülmesi üzerine büsbütün gülmeyi arttırmışlar. Nihayet Mustafa Reşit meseleyi anlayınca mendilini çıkarıp alnını silmiş, etraftaki hafif kadınlara, mutavassıt vaziyetteki kimselere bakmış, şunları söylemiş:

— Benimki çok şükür silmekle çıkar karalardan... Allah insanı öteki türlüsünden saklasın!.

Bir haylı gülüştük.

Hüseyin Rahmi, Beşir Fuadin ölümü sebebini de anlattı:

— Fransız kadını, onun yüzünden tiyatro heyetinden ayrılmış, senelerce İstanbulda kalmıştı Günün birinde kalkıp Marsilyaya gitti, fakat ne oldu ne gitti, bilinmez gene dönüp geldi.. Beşir Fuat esasen evli olduğu için iki kadın arasında uzun zaman yaşıyamadı!.

Evlilik meselesinden konuşulmağa başlanılınca üstad, yetmiş yılın beyaz saçlarla süslediği muhterem başını geçmiş günlerin hatırasına dalarak hafif hafif salladı.

Hüseyin Rahminin şimdiye kadar hiç evlenmemiş olduğu meşhurdur.. Lâfı evirip çevirip bu bahse getirdim.

— Ahmet Mithat bir aralık bana kızını verecek oldu idi...

Dedi.

— Demek Muallim Naci ile bacanak olacaktınız.

— Evet. Efendi [*] öyle istiyordu.. Ahmet Mithatin çok terbiyeli, kibar, iyi yetişmiş bir kızı olduğu işitiliyordu. Fakat ben evlenmek niyetinde değildim. Şöhretim de buna müsait değildi.

— Muallim Naci nasıl adamdı?

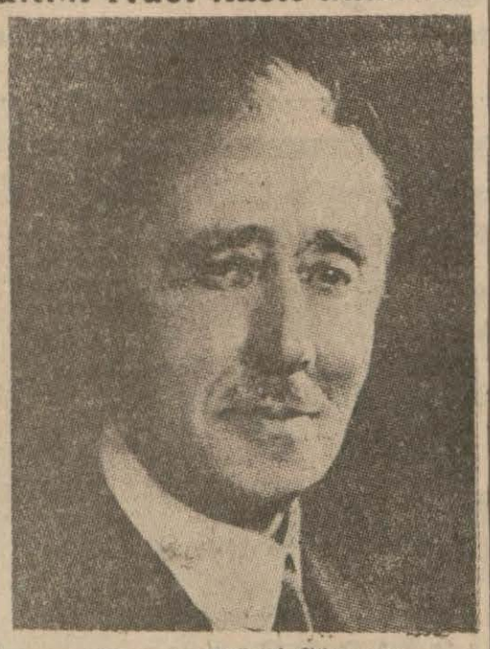

Hüseyin Rahmi Gürpınar

— Muallim Naci çok iyi kalpli adamdı. Siyas sakallı bir az şaşı, fakat güleç yüzlü idi. Çok içerdi. Şeyh Vasfi filân, divan edebiyatı taraftarları hep birlikte düşüp kalkarlardı. Hattâ bir gün kayın pederi Ahmet Mithat Efendi, onların fazla içki içmelerine kızmıştı da haklarında çok acı bir makale yazmıştı; fakat Muallim Naci "O benim valiniymetimdir, ne dese darılmam!„ dedi, mukabele etmedi. Zemzeme — Demdeme kavgasını okudunuz mu?

— Evet, bu münakaşayı sonraları edebiyat tarihi tetkikleri sırasında bulup takip ettim. Siz hangisini haklı buluyorsunuz; Recai zade Mahmut Ekremi mi, Muallim Naciyi mi?

— Önce Recai zade Mahmut Ekrem Muallim Naciye sataşmıştı. Öteki de cevap vermiştir.

Muallim Naci öldüğü zaman kırk üç kırk dört yaşlarında idi. Kayın pederi Ahmet Mithat pek müteessir olmuştu. Bir gün Galatada iki kişi Ahmet Mithatin kollarına girmişler, öyle gezdiriyorlardı. Bir ahbap bana onu gösterdi: "Evet, damadının ölümünden çok müteessir...„ dedim, "Neye müteessir ölüyor; kendisi öldürdü!„ dedi. Ahmet Mithatin Muallim Naci aleyhindeki yazısını kastediyordu.. Tabii şaka...

Ahmet Mithatin hizmeti büyüktür. Geniş malûmatlı, kıymetli adamdı.

Eski muharrirlere dair konuşma bir aralık Avrupaya intikal etti. Alexandr Düma ile Balzak mukayesesi yapıldı. Bahis Edebiyatı Cedideye geçti, Hüseyin Rahmi, Halit Ziyayı metetti.

— Sizin Edebiyatı Cedide hareketinin dışında kalmanızın sebebi nedir?.

Diye sordum.

— Bir kere bu dışarda kalmak meselesi nedir, onu anlıyalım.., Dedi. Edebiyat tarihi kitaplarında da böyle yazıyorlar. Geçende basın kurumunun toplantısında Ahmet İhsana rast geldim; eski günlerden bahsettik. Ona da hatırlattım: O zaman bana Hüseyin Siret'le haber göndermişlerdi., Fakat biz başka gazeteler.de çalışıyorduk.

Yemek yenmiş, mevzular değişmiş, sohbet tatlı bir yürüyüşle ilerlerken gün kararmağa başlamıştı. Günlük mevzular konuşuldu

Üstadın son zamanlarda pek feyizli bir yazı hayatı var: Gürpınar soyadını aldı alalı boyuna hikâyeler, makaleler, telif, tercüme yazılar yetiştiriyor. Mecmualar kendisinden yazı istemekte birbirlerile rakabete girişiyorlar. Kitapları yeniden basılıyor; "Kadın erkekleşince.. [illegible] piyesi bir kaç yıl önce basılmıştı. "Tutuşan kafalar„ ve "[illegible]„ isimli iki yeni piyesi de bu sene matbaaya verilecek.

Üstadın konuşmasına doyum olmaz: söylediklerinden faydalanmamak kabil değildir. Hürmetkâr bir dost olarak yaptığım bu ziyarette konuşulanlar, intişarı düşünülerek ölçüp biçilerek söylenmiş sözler değildir. Fakat kendisinden müsaade almış olmadığım halde, düşündüm ki okuyucular da bu sözlerden lezzet ve fayda hisselerini alsınlar.

Bu düşünce bu yazıyı doğurdu.

Refik Ahmet

[*] Eski muharrirler Ahmet Mitattan bahsederken sadece "Efendi„ derler.

ŞEHİRDE

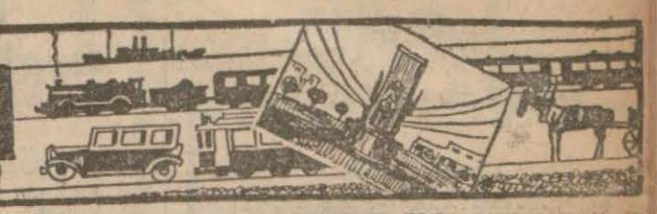

Bugün
İstanbulda büyük geçit resmi var

Mekteplerde toplantılar yapılarak millî bayram törenle kutlulanıyor

Cumuriyetin on üçüncü yılını bitirmesi münasebetile bugün İstanbulda büyük bir geçit resmi yapılacaktır. Resmî daireler dün saat on üçte tatil edilmiştir. Cuma günü akşamına kadar kapalı kalacaktır. Dükkânlar, mağazalar da bugün sabahtan akşama kadar kapanacaklardır.

Şehir dün sabahtan itibaren süslenmiye başlamıştı. Büyük meydanlara, caddelere Cumuriyet, inkılâp vecizelerini taşıyan levhalar asılmıştır.

Bu sabah on buçukta vilâyette resmi kabul yapılacak, on bir buçukta Beyazıtta geçit resmi başlıyacaktır. Geçit resmine kıtalar, mektepler, izciler, esnaf teşekkülleri iştirak edecektir.

Öğleden sonra İstanbuldaki bütün Halkevlerinde müsamereler, temsiller verilecektir. Gece de fener alayları yapılacaktır.

MEKTEPLERDE CUMURİYET BAYRAMI

Cumuriyetimizin on dört yaşma basması münasebetile mekteplerde törenler yapılmaktadır. Dün öğleden evvel Alman lisesinde yerli ecnebi bütün muallimlerin ve talebenin hazır bulunduğu bir toplantı yapılmış, İstiklâl marşı söylenilmiş, talebe tarafından türkçe vatanî şiirler okunmuş, Türk muallimlerden biri Türkiyede Cumuriyetin nasıl kazanıldığını ve cumuriyetin memlekete neler getirdiğini anlatmıştır.

Üsküdar Amerikan kız lisesinde de dün öğleden sonra bir toplantı yapılmıştır. Talebe, mektebin büyük salonunu Türk bayraklarile, defne dallarile, çiçeklerle, cumuriyetin devrimlerini bildiren yazı ve resimlerle süslemişler, İstiklâl marşı ile törene başlanmış, son sınıf talebesinden Bayan Münevver cumuriyetin nasıl kazanıldığı hakkında, onuncu sınıf talebesinden Mülhime cumuriyetin fazileti, manası ve Türkiyeye getirdiği yenilikler hakkında hazırladıkları etüdleri okumuşlardır. Cumuriyete sadakat yemini ve gençlik marşı bütün talebe tarafından söylenmiş, talebeden bazıları Anadolu halk türküleri ve diğer başka şarkılar söylemişler, küçükler tarafından altı ok tablosu gösterilmiş, samimî ve millî bir heyecan içinde hoş vakit geçirilmiştir.

Robert kollej ve Arnavutköyü kızlar kolleji Türk talebe birliği bugün saat 16 da Robert kollej salonunda bir toplantı yapacak, Akagündüz'ün Mavi Yıldırım piyesi temsil edilecektir.

Bîgaiçi lisesinde 31 teşrinievvel cumartesi günü saat on altıda bir toplantı yapılacaktır. Diğer mekteplerde de bugün ve yarın toplantılar yapılarak cumuriyetin yıldönümü kutlulanacaktır.

Geçmiş Kurunlar

VAKIT 29 Teşrinievvel 1921

SİVİL MEMUR DEVRİYESİ

İstihbarımıza nazaran, polis müdüriyeti, kışın yaklaşması dolayısile en ziyade halkın kesafet peyda etmesi zarurî olan şehir dahilinde geceleri sivil memur devriyeleri gezdirmeğe kara vermiştir.

Kara Ali nutkunu söylerken ve dinliyiciler

Pehlivan güreşleri bugün ikide başlıyor

Türkiye baş pehlivanı Kara Ali dün bir nutuk söyledi

Bugün saat on dörtte Taksim stadyomunda serbest güreşler başlıyor. Türkiyenin tanınmış pehlivanları dört gün boy ölçüşeceklerdir...

Kırka yakın pehlivan dün saat on dört buçukta Eminönü Halkevinde toplandılar ve otomobillere binip âbideye gitmek üzere yola çıktılar.

Çelengin taşındığı otomobile Kara Ali, Mülâyim, arkadaki otomobile de Tekirdağlı Hüseyin, Arif, Yarım dünya Süleyman binmişti.

Tekirdağlı büyük bir bayrak taşıyordu. Otomobillerin önünde Halkevi müdürü Bay Burhan hususî otomobili ile rehperlik ediyordu.

Saat on beşte otomobiller Taksime vardılar. Meydan halkla dolmuştu. Herkes Kara Alinin nasıl nutuk söyliyeceğini merak ediyordu.

Otomobiller âbidenin etrafını döndükten sonra durdular. Pehlivanlar otomobillerden inip sıraya girdiler. Kara Ali ile Mülâyim yanda, Tekirdağlı arkada olmak üzere çelengi tutup âbideye götürdüler, koydular. Sıra nutka gelmişti. Türkiye baş pehlivanı Kara Ali âbidenin altında yer aldıktan sonra cebinden küçük bir kâğıt çıkardı. Sağ eli yanda, sol elindeki kâğıttan şu nutku okudu:

"Arkadaşlar,

Yüksek seciyeli, kahraman milletimizin bütün cihan içindeki şan ve şerefini Avrupalara, Amerikalara kadar yayan büyük babalarımız bugün mezarlarında sevinsinler. Biz aziz reisicumurumuzun himayesinde Türk kadar kuvvetli sözünü hâlâ daha taşıdığımızı isbat etmiş olacağız. Bu münasebetle Cumuriyet hükûmetimizi ve Büyük Önderimiz Atatürk'ü sonsuz saygılar ve sevgilerle selmlıyalım..,

Kara Ali kelimeleri tane, tane okudu. Nutkunu bitirdikten sonra bir alkıştır koptu. Kara Ali memnun ve mütebessim yana çekildi. Sonra bütün pehlivanlar bir araya gelip resimlerini çıkarttılar ve otomobillerine binip Halkevine döndüler. Pehlivanlar yollarda halk tarafından alkışlanıyorlardı.

Halkevinde bir müddet istirahat ettikten sonra dağıldılar.

Güreşlerde hakemlik yapacak olan Gümrüklü Bay Cemal, Suyolcu, Sami Karayel Halkevinde bir içtima yapıp güreş programını bir daha gözden geçirdiler. Güreşler bugün saat on dörtte başlıyacak, dört gün sürecektir. İlk üç gün serbest güreş, sonuncu pazar günü de yağlı güreşler yapılacaktır.

Serbest güreşler birer saat sürecek, baş pehlivanlık için Kara Ali, Arif, Mülâyim, Hüseyin, Süleyman pehlivanlar güreşeceklerdir.

Baş altına Sabri, Hamdi, Şerif, Çengel, Molla Mehmet, Molla Emrullah, İbrahim, Abdüsselâm, Etem pehlivanlar tutuşacaktır.

Yağlı güreşte baş, başaltı, büyük orta ve küçük ortaya güreşilecektir. Serbest güreşe giren baş pehlivanlarla baş altına giren pehlivanlar serbeste girmiyen bütün pehlivanlar bu güreşe gireceklerdir. Yağlı güreşin pazar akşamına kadar bitirilebilmesi için güreşlerin saat on birde başlaması kararlaşmıştır. Pehlivanlarımıza muvaffakiyetler...

Y. R. Ö.

Mahkemelerde

60 yaşında bir katil iki buçuk yıla mahkûm oldu

Hasan isminde birini öldürmekten suçlu Elmas oğlu Demirin İstanbul ağırceza mahkemesinde yapılan muhakemesi dün bitmiş, suçu işleyişinde cezayı azaltıcı bazı sebepler görülerek beş yıl ağır hapse konulmasına karar verilmiştir. Suçlunun yaşı altmışı geçtiğinden, mahkûmiyet müddeti iki buçuk yıla indirilmiştir.

Paçavracıyı öldürenlerin muhakemesi devam ediyor

Bir müddet evvel Ahırkapıda bir paçavracının cesedi bulunmuştu. Ahdi, Serkis adlarında iki kişi de cinayet suçundan yakalanmışlardı.

Dün İstanbul ağırceza mahkemesinde bu davaya bakılmış, muhakeme şahit celbine kalmıştır.

Kahveci Vahidi öldürenler

Bundan bir yıl kadar evvel, Kadıköyünde Rıza Paşa arsası denilen yer civarında kumlukta Vahit isimli bir kahvecinin cesedi, boynunda bir kemer takılı olarak bulunmuştu.

Bu cinayetten dolayı İstanbul ağır ceza mahkemesine verilen Eyüp ve Şuaybin muhakemelerine, dün de devam edilmiştir. Suçlular, inkâr ediyorlar. Dünkü muhakeme, bazı şahitlerin çağırılmasına kalmıştır.

Yeni valiler

Tekrdağ valisi Bay Haşimin Erzuruma, Siirt valisi Sakibin Tekirdağına, Hakkâri valisi Bay Mithatin Siird'e, eski Eminönü kaymakamı Bay Raifin de Hakkâriye vali tayin olunacakları haber alınmıştır.

KARAHAN

Avrupada seyahatte bulunan Sovyet elçisi Bay Karahan dün şehrimize gelmiş ve Cumuriyet bayramı törenlerinde hazır bulunmak üzere akşamki trenle Ankaraya gitmiştir.

Lady Hamilton

Lady Emma Hamilton 1761 de bir çilingirin kızı olarak dünyaya gelmiş, çocukluğunda Wales dağlarında çobanlık etmiş, bir müddet bir ressamın metresi ve modeli olmuş, sonra da bir şarlatanın âleti olarak alenen çıplak teşhir edilmiş ve bu sıralarda büyük Britanyanın Napoli sefiri olan Lord Hamilton'un kalbini teshir ederek ihtiyar Lordla evlenmiştir. Emma Napolide meşhur İngiliz Amirali Nelsonla da tanışarak sevişmiş, bundan bir çocuk dünyaya getirmiştir. Tarih Nelsonun bütün kahramanlıklarını bu kadına olan aşkına istinat ettirmektedir. Bu, doğrudur. Emmanın aşkı olmasaydı, belki bu kahraman Trafalgar muzafferiyetini kazanamazdı. Lord Nelson sevgilisine, her ziyaretinde bir muzafferiyet haberi getirmek istiyordu.

Lord Hamilton karısının Nelsona olan muhabbetini pek âlâ biliyor ve bunları himaye de ediyordu.

Çünkü Lord bu aşkın Nelsonu muzafferiyetten muzafferiyete koşturduğunu görüyor ve bu fedakârlığı da vatanı için yapıyordu.

Lady Emma Hamilton hakikaten sevilecek bir kadındı. O da Nelsonun aşkına mukabele etmekle vatanına hizmet ettiğini biliyor, bunun için de bütün varlığile ona bağlanıyordu.

Lady Emma Hamilton tarihte yer almış olan Madame Dubarry ve diğer kurtisanlarla mukayese edilemez. Lady Emma Hamilton hakikaten bir Lady idi, ve Lord Nelsonun metresi olduğu gibi kocasının da siyasî işlerde yardımcısı idi.

Tarih bu büyük kadının kocasından bir kaç sene fazla yaşadığını bütün servetini kocasının akrabaları elinden almış olduğu için çok sevdiği vatanı, İngiltereyi terke mecbur olduğunu ve Fransanın şimalinde küçük bir şehirde sefalet ve açlık içinde dünyaya gözlerini kapadığını yazıyor.

Bu tarihî ve hissî roman bugün intişar eden "Holivut — İstanbul Magazinde„ resimli olarak tefrika edilmeğe başlamıştır. İngiliz meraklı ve otuz altı cilt İngiliz, Alman, Fransız, İtalyan eserlerinin yardımile kaleme alınan bu romanın takibini tavsiye ederiz.

ŞARK DEMİRYOLLARI
İLÂN

Cumuriyetin yıldönümü bayramı münasebetiyle 46 ve 53 numaralı trenlerin 28/29 - 29/30 - 30/31 ilkteşrin 1936 gecelerinde seyredeceği sayın halka ilân olunur.

İstanbul, 26/X/1936
Direktörlük

Bir zelzele... Bir kasırga mı ?.. Hayır !.. Bu bir kahkaha tufanıdır ki

Bugün matinelerden itibaren **SAKARYA ve SARAY** sinemaları birden

Göstermeğe başladıkları ve ŞARLO'nun 4 senedenberi çevirdiği yegâne ve hakikî II kısımlık

Asrî Zamanlar Büyük filminde **ŞARLO** (Charlie Caplin) i

Alkışlayan binlerce seyircinin kahkaha tufanı ile her iki sinemanın sarsılmasıdır.

VAKIT PROPAGANDA SERVİSİNDEN

VAKIT Propaganda servisinden:

1 — Türk evlâtlarının işsiz kalmamasını arzu eden KURUN ve HABER gazetelerimiz iş arıyan kimsesiz ve bikeslerin ilânlarını meccanen kabul eder.

İşsiz kalmamak için bundan istifade ediniz.

2 — Memur,kâtip,muhasip, artist kavas, odacı aşçı, hizmetçi, evlâtlık ve her nevi işçi arıyanlar aradıklarını yorulmadan, üzülmeden bulabilmek için KURUN ve HABER gazetelerinin ucuz, küçük ilânlarından istifade etmelidirler.

3 — Apartıman, ev, otel, hamam, irat, dükkân, mağaza almak ve satmak, kiralamak istiyenler bu işlerini gayet kolay ve en ucuz bir şekilde temin etmiş olmak için KURUN ve HABER gazetelerinin ucuz ilânlar sütunundan istifade etmelidirler.

4 — Otomobil, araba, piyano, mobilya, radyo, gramofon ve her nevi ev eşyası ve saire almak ve satmak arzu edenler HABER ve KURUN gazeteleri ucuz ilânlar sütunundan istifade etmelidirler.

Bütün bu arzularınızın temini için müracaat edecek mahal yalnız VAKIT Propaganda servisidir. İstanbul Ankara caddesi VAKIT Yurdu. Telefon: 24370

Asliye 2 inci Ticaret mahkemesinden:

Oskan Şihter vekili avukat Mustafa Afifin 1196 lira 59 kuruşun 27.12.933 tarihinden itibaren yüzde beş faiz ve yüzde beş ücreti vekâletin İstanbulda Aşir efendi caddesinde Beyker hanımda 17—20 numaralarda Delâ Tolla biraderlerden tahsiline dair istihsal eylediği 18.10.936 tarih ve 107/190 sayılı ilâmın mahkûmu aleyhin ikametgâhının meçhuliyetine binaen bir ay müddetle ilânen tebliğat icrasına karar verilmiş olmakla keyfiyet tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

(V. No. 18877)

SEZAR

Dün ve Yarın tercüme külliyatındandır
Fiyatı 40 kuruştur

Sinemacılık tarihinin bugüne kadar yarattığı EN BÜYÜK EN MUAZZAM VE EN GÜZEL FİLMİ.

EHLi SALiP Muharebeleri

Türkçe sözlü

Ipek-Melek

Sinemalarında

Dikkat: Filmin uzunluğundan dolayı seanslar saat 2 - 4, 15-6,30 ve geceleri saat tam 9 dadır. Cumuriyet Bayramı şerefine bugünden itibaren İPEK sinemasında. Hergün saat 11 de. Tenzilâtlı Matine vardır.

Büyük Türk illüzyonist ve manyetizmacısı

Pr. Zati Sungur

Kısa bir müddet devamı edecek olan kış temsillerine

MAKSİM Tiyatrosunda

Görülmemiş bir alkış ve takdir toplıyarak

YENİ ŞAYANI HAYRET NUMARALARLA devam ediyor.
Bu fevkalâde programı yalnız:100, 60, 40 kuruşluk bir bilet ALARAK GÖREBİLİRSİNİZ.
İÇERDE AYRICA KONSUMASYON YOKTUR.
Fevkalâde iki saat geçirmek istiyorsanız hemen MAKSİM'e koşunuz. Her akşam saat 21 de suvare, Cumartesi, pazar ve Cümhuriyet bayramı günleri saat 17 de matine.

Kazak Atamanı TARAS BULBA'nın baş döndürücü maceraları devamı müddetince heyecanı azalmıyan, hareket dolu, delicesine bir aşkın harikulâde HİKÂYESİ
Binlerce Kazak ve Polonya askerlerinin iştirak ettiği büyük bir harb..

Kıskançlık - İhtiras - Şehvet - Kan

ve her şeyin fevkinde vatan ve vazife sevgisi

TARAS BULBA

Senenin en mühim hâdisesi olacaktır.

Oynıyanlar: HARRY BUAR . DANİELLE DARRİEUX ve JEAN PİERRE AUMONT
Rus şarkıları . Rus dansları - Balalaykalar ve Rus Steplerinin baş döndürücü havası

Bugün matinelerden tibaren **SÜMER sinemasında**

KALİENTE

Kaliente: de Sıcak aşk şarkılarını dinleyiniz.
Kaliente: de İspanyol güzellerile dansediniz.
Kaliente: nin Esmer güzelleri zevk saçıyorlar.
Kaliente: de (La Muşaşa) yı öğreniniz.
Kaliente: de Kırmızılı kadının sözlerini dinleyiniz.
Kaliente: de 12 güzel yıldızı siz de görünüz.
Kaliente: nin Şarkıları, dansları güzelliğine hayran olacaksınız
Kaliente: Aşk ve zevk filmidir. Mutlaka görünüz.

Fransızca

DOLORES DEL RiO

TÜRK SİNEMASI

Bugün matinelerden itibaren

ÇAGLAYANDA

Cumhuriyet Bayramı münasebetiyle 4 günlük büyük program:
Memleketimizin tanınmış sanatkârları

Ve Bayan *Muallâ Dinçses*

İlâveten Zeybek revüsü

Ve Rizeli kemençeci *Sadık ve*

arkadaşları tarafından Karadeniz

Halk türküleri ve millî rakısiar

Her akşam

Çok sevilen **LONDRA** Birahanesinde bayramınızı sonsuz neşeler içinde geçiriniz

Melike Cemal: Arap revüsü

Bayanlar: Nebile, Dürdane, Neriman, Fahriye.
Saz heyeti: Keman; Cevdet, kemence; Sotiri, piyano; Feyzi, ud Mısırlı; İbrahim, kanun; Ahmet.
Okuyucular: Yaşar, Hamit, Solist Mustafa

Fiyatlarda tenzilât Tle. 4.0221

C. H. P. Eminönü Halkevi Tarafından

TAKSİM STADYOMUNDA

1000 Lira Mükâfatlı

Türkiye Serbest Güreş Şampiyonluğu Müsabakaları ve

YAĞLI GUREŞLER

29, 30, 31 Birinci ve 1 ikinci teşrin günleri saat 14 de Türkiyenin ; KARA ALİ, TEKİRDAGLI HÜSEYİN, MÜLÂYİM ve DİNARLI gibi en namlı pehlivanlarının iştirak edeceği bu müsabakaları kaçırmayınız.

FİATLAR: 25, 50, 100, 200 kuruştur.

Anasını Gör Kızını Al

Yazan: *Sermet Muhtar* — *No. 1*

(Cisri cedit) denilen eski Galata köprüsü

Şemşiye lâstik, köprüye pul verelim...

— Şemşiye lâstik, köprüye pul verelim!... Hayda, şemşiye lâstiklerim var!.. Verelim, verelim, pul verelim; köprüyü marazasız geçelim!.. Beyler, Hanımlar, Müsüler, Madamalar!. Şemşiye lâstik, köprüye pul verelim!.

Bu ince, gevrek, billûr gibi ses, (Cisri cedit) denilen Galata köprüsünün üstünde, Eminönü cihetindeki köprü tahsildarlarının 50, 60 adım ilerisinde, Haliç tarafındaki yaya kaldırımından etrafa yayılıyordu.

Kanarya ötüşü kadar şakrak, bülbül dem çekişi kadar civelek bir genç kız sesiydi bu.. Uzarken yayıklaşan, yayıklaşırken peltekleşen hecelerde bir külhanbey nağmesi, bir omuzdaş fiyakası da vardı.

Ses, durmadan ötüyor, şakrayordu:

— Şemşiye lâstik, köprüye pul verelim!..

Bu da ne mi?..

Kızın (Şemşiye, lâstik) dediği, kanatları açılmasın, derli toplu dursun diye şemsiyelere geçirilmesi İstanbulda o sene moda olmuş, yarım parmak eninde, kiremidî renkte, halka gibi yuvarlak, bildiğimiz lâstik. Fiyatı ateş pahasına; kuruş...

Köprüye pul dediği de, yirmisi bir arada, araları zımbalı, ilân pullarının daha kabası, bir nevi mürüriye fişleri... Köprüden geçeceklerin ceplerinde metelik yoksa, para bozdurma külfetinden kurtulmaları, cırt diye koparıp tahsildarlara dayamaları için... Bunların destesi de çeyreğe..

Yıllardan 1299 rumî senesindeyiz (1)... Mevsimlerden yaz; aylardan ağustos; günlerden çarşamba; vakitlerden de sabahın alaturka üç, üç buçuğu (2)...

Galata köprüsünün üstü mahşer gibiydi. Sayfiyelerinden işlerine inen, Kadıköy, Haydarpaşa, Üsküdar, Boğaziçi vapurlarından henüz çıkmış, etrafa sinek kovma kabilinden selâmlar savuran Paşalar, Beyfendiler... Bu hazerata, fes düzeltip, göğüs kavuşturup, yerle beraber kandilli temennahlar veriştiren kalem müdürleri, başkâtipleri, sermümeyyizleri.. Mavefklere görünmeden kalabalığın arasına sıvışıverip (cinsi lâtif) lerin peşlerine takılmış, harf ata ata yola revan, Aynagöz, Zünbülbıyık, pardesüleri kollarında, bastonları ellerinde genç kâtipler; kalemlere mülâzimeten devam eden şabiemret ketebeler...

Bunların iki adım önünde, makineli topuzlu, papazı yaşmaklı, canfes feraceli tazeler... Tazelerin ensesinde, mütemadiyen cinleri başında, arkaya çemkire çemkire şemsiye kaldıran kadınneler... Kuşlu şapkalı, renk renk fular fistanlı, göğüsleri kolları fora kokonalar; ak saçlı rum kadınları; bıyıklı ermeni duduları; kula yahudi poliçaları...

Köprünün üstündeki bütün halk hep İstanbul tarafına akın ediyordu. Galataya geçenler devede kulak... Onlar da, Balıkpazarında, Asmaaltında zahire simsarlığı eden rumlar; Taşçılardan, Kerestecilerden Perşembe pazarındaki mağazalara taşınan ermeniler; Demirkapıda, Ebussuut caddesinde mukim olup miadı geldiği için Karaköydeki Borsa hanının yolunu tutmuş yahudiler...

O zamanın (Darülâceze) si köprünün üstü. Yaya kaldırımları boydan boya yatalaklar, yamrı yumrular, sakatlar, iğrençler meşheri...

Elleri takunyalı, bellerinden aşağısı yok, yerlerde sürüm sürüm sürünen yarımlar... Kolları, bacakları tersine bükük, yarı çıplak, yarı pelâsparelere sarılmış cüzzamlılar.. Burunları düşmüş, suratları karhalarla pıtrak frengililer.... Kafaları cılk yara, cerahatle pürnakil, hart hurt kaşınan keller... Gözleri, üşüşen sineklerden kara gözlük takmış hale gelmiş, (kış) demeden âciz trahomlular... Nefesleri rakı kokulu, bir yanları taş ölçerim inmeli, abaları liyme liyme dervişler...

Tek kollular; tek bacaklılar; dilsizler; sağırlar; güç belâ (setri avret) edebilmiş, anadan doğma meczuplar... Kucaklarında lolma göz, şiş karın, sıska çocuklar taşıyan akarap kadınlar... Sar'ası tutmuş, ağzı köpükler içinde deprenen susamcı ve dolmacı bacılar.

Bütün bunlar, yürekleri kabartıcı, sinirleri tırmalayıcı inlemelerle (on paracık!) diye dilenirlerken, köprünün Haliç tarafındaki ince, gevrek ses, hepsini bastırıyordu:

— Şemşiye lâstik, köprüye pul verelim!

(1) — *Milâdî 1883.*

(2) — *Öğleden evvelki 9,5—10.*

(Devamı var)

Nükte

Ahmet Vefik Paşanın kütüpanesi

Ahmet Vefik Paşa: Osmanlı Sadrâzamları arasında kendisine "Başvekil„ ünvanını veren ilk ve son adamdır. Tanzimat muharrirleri içinde vücuda getirdiği Lûgat kitabına Arap ve Fars kelimelerinden başka Türk sözlerini de koyan ilk muharrirdir; Molyerin bütün piyeslerini dilimize çevirmekle beraber bunları oynıyacak tiyatro heyetleri yetişmesi için de emek vermiş, böylece Türkiyede tiyatronun faydasını, lüzumunu anlamış, anlatmağa uğraşmış ilk devlet adamıdır. Ahmet Vefik Paşa bütün bunlarla beraberaynı zamanda büyük bir kitap meraklısı olarak meşhurdur.

Paaşnın Rumelihisarındaki yalısın da büyük bir kütüphanesi vardı Ahmet Vefik Paşa misafirlerini burada kabul eder, kitaplarını onlara gösterirdi. Bir gün devlet ricalinden biri bu kitapları karıştırırken bir tanesini eline almış:

— Aman Paşam, kulunuz bu kitabı ne zamandanberi arıyordum; müsaade buyurursanız bir gececik bende kalsın, yarın takdim ederim.

Demiş. Ahmet Vefik Paşa bu söz üzerine hemen atılarak misafirinin elinden kitabı kapıp yerine koymuş ve şu cevabı vermiş:

— Efendi hazretleri, siz ne diyorsunuz; bendeniz bu kütüphaneyi bu suretle birer gececik okumak üzere aldığım kitaplarla vücuda getirdim!.

Karınızı Sakın Dövmeyin

Eğer mutlaka bir idman hareketi yapmak istiyorsanız, o da başka..

Yazan: *Hikmet Münir*

Yirminci asırda böyle bir nasihatte bulunmak ne kadar garip değil mi? Bu asır ki, kadına da erkeğin hakkını vermiştir. Sonra kadını, erkek kadar olmasa bile, hiç olmazsa kendini müdafaa edebilecek derecede beden kuvvetini sağlamlamıştır. Buna fırsat bulmuştur. Yani siz elinizi kaldırırsanız onun eli eskiden olduğu gibi armut toplamaz.

Fakat ne erkek dövsün, ne kadın mukabele etsin. Aile hayatı bir boks maçı değildir. Bir kuvvet denemesi için evlenilmiyor. Herkesin kuvveti yerinde dursun. Sabahları jimnastik yaparak, gündüzleri koşup çalışarak idmanlarımızı temin etmiş olalım. Ve karşı karşıya geldiğimiz zaman birbirimizi sevmekten yana manevî bir mücadelemiz olsun. Yani hangimiz hanigmizi daha çok sevecek diye. - Kıskançlık ve hırs buhranlarına kapılmadan - yekdiğerimizle yarışalım.

Fakat ben bu mevzuu neden açtım? Karılarını döven adamlar mı tanıyorum? Hayır. Gazetelerde de bu çeşit bir zulme, gayri tabiî, haksız harekete ya hiç rastlamadım, yahut gözüme ilişmedi.

Bana bu mevzuu açtıran İngiliz gazetelerinden birinde gördüğüm şayanı dikkat bir davadır. Ve yukarda görülen temsilî resmi de oradan alıyorum.

Bir İngiliz centilmeni karısını dövmüş. Ve kadın mahkemeye müracaat ederek "devamlı işkence yaptığı„ ittihamile kocasından ayrılmak istediğini söylüyor.

Vak'a meraklıdır. Bakın nasıl olmuş anlatayım...

Lâkin hadiseyi dayak atan kocanın ağzından dinlesek daha iyi olmaz mı? Şu halde sözü ona verelim. Bu zat diyor ki:

"Evlenmemiz üzerinden çok zaman geçmemişti. Karım akşamları geç gelmeğe başladı. Buna itiraz ettim. Çünkü çocuğumuza iyi bakılamıyordu. Karım bu itirazıma kulak vermedi. Tenbihlerimi hiçe saydı. Ben de kaba etlerine güzel bir dayak çektim.

Karıcağızım bundan hoşlanmadı. Ama ne yapayım. Söz kâr etmiyordu. Kendisine, köşede bir ayak üzeri durmak, yahut yüz satır karalama yazdırmak gibi mektep cezaları da vermezdim ya.

Bununla beraber dayak cezamız da bir fayda vermedi. Uzun zaman gene geç gelmekte devam etti. Beni çocuğumuzla başbaşa bırakıyordu.

Bunun üzerine ben de onu, (çocuğumu değil, karımı) müteaddit defalar ayni minval üzere dövdüm. Bir adam nihayet hoşlanmadığı bir vaziyet karşısında hissiyatini herahngi suretle açığa vurabilmelidir.„

Bakınız, bütün anne ve babalar, veya anne - baba olmağa namzet gençler dikkatle dinlesin: Burada her iki cins insan için mühim bir ders var.

Aklı başında bir kadın şunu dedi:

"Benim bir yavrum olursa, kocam bugünün bir çok kocaları gibi çocuk bakmak hususunda ne kadar ihtisas sahibi olursa olsun, sokaklarda gezmeği hiç düşünmem. Yalnız şuna dikkat lâzım: Nihayet haftada bir akşam olsun annelik zahmetlerinden dinlenmek hakkımdır.„

İşte şimdi vaziyet daha berraklaştı. Her anne, hele genç anneler, en aşağı haftada bir defa mutad işlerinden kurtularak biraz nefes almak fırsatını bulabilmelidir. Bu ona temin edilmelidir. Tedbirli her koca bunu düşünecek ve tatbikine çalışacaktır.

Bu usul ne yolda tatbik edilmelidir?.. Zannedersem karısının, istirahat, yahut küçük bir hayat değişikliği ihtiyacını teslim eden erkek, genç veya ihtiyar olsun, hem nerede bulunursa bulunsun, bir tatmin yolu bulur. Hayat arkadaşlığı, biraz da yekdiğerinin temiz temayüllerini gözden geçirerek, bu temayülleri besleyip doyurmaktan geri kalmamaktır. Yoksa düpedüz bir hayat, insanı sıkar. Sevgi, tenevvüle canlanır. Aralarında hırgür çıkan karıkocaların, - pek gayri tabiî olmıyan vaziyetlerde, bu ihtilâf sebebini araştırırsanız, muhakkak, kokmağa mahkûm edilmiş mutad bir yaşayışın bıkkınlıklarile karşılaşırsınız.

Bir erkek deli değilse, - ki böyle bir adamın evlenmek fırsatını bulması cemiyet hesabına bir suç olur. - karısının da haklarına kendisininki kadar hürmet edecektir. Böylece yukardaki İngiliz kadınının davasını haklı görmek istemiyoruz. Nitekim hâkim de, hemen hükmü verip kadını erkekten ayırmamış ve hallerini düzeltmeleri üzere türlü meşru tedbirlerden istifade etmeleri için onları uzun bir nasihatten sonra, gayri muayyen bir tecrübe devresine tabi tutmuştur. Ayrılmıyacaklar. Bir daha deniyecekler.

Şimdiki zamanlarda ayrılmak, birleşmek kadar güç ve kanunî şartlara tabidir. Öyle ise, evlilik hayatı, karşılıklı bütün makul ihtiyaçların kusursuz tatmin edilebilmesi için didinmek ve bunları aksatmadan tatmin etmekle yolunda gidebilecektir.

Dayağa gelince, müşkülleri hallet mek için hiç de pratik bir usul değildir. Bilhassa medenî insan haysiyetinin bu derece emniyet altına alındığı bir zamanda...

Kanunun sillesile kat'î bir mukabele görmeden önce, idmanlarımız tek taraflı yapalım... Bunun için hangi usul jimnastiği isterseniz seçiniz!

Nasihatla uslanmıyan karısını döven bir İngiliz için hâkim talâkvermedi

Gezintiler

14 üncü yıldönümü

Milletlerin ömründe yıllar dakikalaşır. Tarihte henüz on dördüne basmış bir çağın çocuk, hattâ bebek sayılabileceğinden ise hiç şüphe edilemez.

Türk uyanışının şu kadarcık kısa bir devrine bakınca, insan başının büyük sarsıntılara uğramaması kabil olmıyor.

Uçtan uca Trablus, Balkan ve Büyük Savaş gibi üç korkunç muharebenin yıkıp yaktığı, ayakta adam ve dikili fidan bırakmadığı bir ülkede bu kalkınma nasıl başarıldı?. En son günlerin keşifleri, yepyeni teknikler bu harabe üstünde nasıl fışkırdı?.

Aradan geçen küçücük zaman, yaraları sarmağa bile yetmezken, bu değişme hangi güçle yaratıldı?

İnsanlar, ölçüye sığmaz büyüklükler karşısında hayallerini kullanırlar. Fakat ne mutlu, ki Türk devriminin sınırları hayale sığmıyacak kadar ulu ve geniştir.

Başka topraklar üstünde de inkilâplar oldu. Fakat bunları zorlayıp kaldıracak manivelâlar hazırdı. Ordusu parçalananların geride zengin sanayii, kimyası vardı. Memleketlerinin üstüne fabrika bacalarının dumanlarından tenteler çekilmişti. İç düşmanları yoktu. "Şeyh Sait„ "Menemen„ pusularile karşılaşmadılar. Yakın hudutlarda çöreklenen hainlerle uğraşmadılar.. Boyunlarındaki bir tek zinciri kırmak için bütün

S. Gezgin

(Sonu Sa. 10 sü. 2)

işaretler

14 yaşında

1923 yılının Teşrinievvelinin sonlarında bir akşam gün batarken kerpiç bir step şehrinin duvarları arasında doğdu. İlk günler, ilk seneler hayretin ifadesi olarak bir tereddüt, bir istihfam halinde uzanıp gitti. Şimdi o günler bizden on dört senelik takvim günü kadar uzaktadırlar. Fakat biz, arkaya dönüp de ne yaptık diye sorduğumuz zaman karşımıza çıkan senelerin kemmiyeti değildir. Senelerin kaliteli olgunluğu, ileriye yürüyen bir hayatın izleridir. Buna hiç sıkılmadan tereddüt göstermeden şu cevabı verebiliriz:

14 senede Türkiyeyi 14 asır yürüttük...

Bu 14 senenin harikulâdeliği, mistiği, derunî kudreti, kemmiyetten keyfiyete geçişin ufuklar dünyalar halinde değişmesidir.

14 senenin muhasebesi içinde istikbale ait henüz tatbik edilmemiş arzularımız vardır. Fakat bizi belimizden bir dev gibi gerilere çeken durgun hayata karşı açtığımız dinamizm cihadı bu tarihin kazanılmış zaferlerinden biridir. Bu zafer, insanlığın güzele kemâle giden yol üstünde aldığı merhalelerin ifadesidir.

14 senenin kadrosu böyle bir derinlik, küçük rakamlar böyle sonsuzluk ifade ederler.

Bunun için 14 üncü yılı 114 üncü yıl gibi olgun ve emniyet ve verim içinde selâmlıyoruz.

Sadri Ertem

Bir Kütüphanenin Hikâyesi

Yazan: *Sait Faik*

Akşam ışığına oturdum. Kitapla - rın üzerinden bana dökülen kırmızı ı - şığa karşı acı acı düşündüm. Sokak - tan ağır ağır geçerken beni selâmlıyan şu yetmişlik ihtiyar, ben kırk beşliğin çocukluğunu, delikanlılığını nasıl ha - tırlıyorsa; ben de onun gibi bu şehrin çocukluğunu, gençliğini hatırlıyor, ve galiba da daha gençken onun ihtiyar - lığını yaşıyorum.

Evet. Bu şimdiki vilâyet on beş ya - şında bir nahiye olduğu gün ben de on altı yaşında idim. Yani ondan biraz bü - yükçe. Bütün arzuma, bütün ciddiye - time rağmen bu yaramaz çocuğa ağa - bey dedirtemedim. Şimdi o benden da - ha ihtiyar görünmesine karşı bu ağa - bey dedirtmek ümidi büsbütün söndü. İkimiz de ayni yaşta gibiydik. O ben - den muhakkak ki çok cevval, çok deli, çok ateşin bir ruh taşıyordu. On beş yaşın bütün güzelliği, pejmürdeliği, karmakarışıklığı ile. Onun ne cuması, ne pazarı belliydi. Ben mektepten ka - çarken o deresini taşırır; ben çocuk - larla kavga ederken o, kalabalık ve ça - murlu caddelerinde yalınayak, başı ka - bak, yüzü gözü zifos içinde — fakat on beş yaşın güzelliğile — gelene ge - çene dilini çıkarır; serazât, edepsiz, haylâz bir çocuktu.

Ben, artık mektepten kaçmıyor, ba - zı derslerden zevk alıp saatlerce ça - lıştığım oluyordu. Onunla meşgul ola - mayıp bu sevimli, can arkadaşımı bir müddet unutmuştum.

Bir şenlik gecesi, herhalde bir cülûs gecesiydi. Toplar atılmış, meş'aleler yanmış.. fişekler patlıyor, yaşasınlar yükselyiordu. Bütün bu patırtının için - de arkadaşıma bir sokak başında rast - ladım. Hayır sokak başından beraber çıkmıştık da tam kocamanca bir mey - danın ortasında. Ben onun arkasından omuzuna vurdum. Dönünce yüzünü gördüm.

O bu gürültünün içinde biraz şa - şırmış biraz mahcup gibiydi. Dudak - larının kenarında şeftali, erik, armut suları leke leke.. kırmızı yanaklarında ben gibi çamurlar.

Herkes ona bakıyor. Herkes onun için kul kurban oluyordu. O, şimdiye kadar bu derece sevildiğini tahmin e - demiyen yaramaz bir çocuk gibi bozul - muş, aptallaşmış ve bu sevgiyi pek fazla yadırgamıştı. Koluna girdim. İ - rice vücudunu meydanın ortasında ge - rerek beraberce yürüdük. Herkes bizi alkışlıyordu. Aralık sokağa varınca iki - mize de ayni zamanda bir koşmak he - vesidir geldi. Ben önde o arkada, o önde ben arkada su kenarına vardık ve çi - menlere düştük.

Ne konuştuk bilmiyorum. Aradan o kadar zaman geçti ki, hem iki çocuk arasında ne konuşulur.

Bir sene geçti geçmedi o işi ho - vardalığa vurdu. Biraz zayıfladı, fakat uçar, ince, yakışıklı bir çapkın oldu. Artık su kenarında âlemler mi, şık men diller, kravatlar, pudralar, iskarpinler mi istersin. Bu sırada yirmi yaşına gir - mişti. Bir akşam kazalık emri geldi. O buna hiç sevinmedi. Herkes şenlik ya - parken o yine su başında yakın köyden kaldırdığı on beşlik bir yosmayı sarhoş etmekle meşguldü. Kıza:

— Diline kurban olam, diyordu.

Fakat üç gün sonra üstüne garip bir değişiklik geldi. Edebiyata merak et - mişti. Zamane şairleri gibi neyden, meyden, mahbuptan bahsediyordu. İşte o esnada çalgıhaneler, meyhaneler, kahvehaneler açıldı. Biraz sonra bu şa - ir yeni bir mektebe girdiği için çeşme - ler yaptırdı. Altın kurnalar koydurt - tu. Lâle, kugu resimleri çizdi. Fiziğe merak etti. Telgrafhaneler, telefonlar, yaptırdı. Fakat fiziğin elektrik bahsine yanaşmıyor, kandili ve gazyağın ya - narken çıkardığı çıtırtıyı seviyordu. O esnada kimyaya merak sarsaydı şimdi vilâyetin temizce, içecek bir suyu bulu - nabilirdi.

Fakat kimyaya aklı ermiyor. Bilâha - re iktısattan bahsedenin yüzüne ateşin nutuklar ve zenbereksiz şiirler okuyor - du. Bir gün ona dedim:

— A benim biricik şeker kardeşim. Her şeye merak ediyorsun. Hattâ şa - irsin. Heykeltraş bile oldun, oldu ola - cak neye bir gazete çıkarmazsın.

Ters bir zamanına rastlamıştım.

— Benim ihtirasım bu kadar... Vi - lâyet olmak istemiyorum. Bir akşam dans salonunun en şeker kızını kandı - rırken ona rastladım. Ondan gizli kızı bir tarafa çekerek, bir gazete ruhsati - yesi almadan öpücük vermemesini tenbih ettim. Kız önce fena içerledi. Ba - na:

— Ne demek istiyorsunuz küçük bey, dedi.

— Bak, dedim. Gazete çıkınca bir müsabaka açacağım. Güzellik müsaba - kası ve sen....

Sözümü bitirmeden fırladı:

— Aman şu, tangoyu kaçırmıyayım, dedi.

Arkadaşım adamakıllı dansörmüş de. Bravo. Oyun sonunda ikisi birden ya - nıma geldiler. Ve erkek:

— Yahu, dedi. Sen ne adamsın be. Niçin bir gazete çıkarmazsın? Senden ehliyetlisi var mı, ne güne duruyor - sun?

— Aman! dedim.

— Amanı zamanı yok, derhal. Al sa - na iki bin lira... Kâra ortağız.

Benim gazeteyi çıkardığımın dör - düncü ayında şıp dedi vilâyetlik emri düştü. Kerameti bana hamlettiler. Ar - kadaşım bizzat geldi. teşekkür etti. Ve bademe kâra ortak olmadığımızı; bütün paranın bana ait olduğunu söyledi. Ben de teşekkür ettim, ayrıldık.

Bu ayrılış o ayrılış oldu. Rakipler ortaya çıktı; resimli gazeteler arttı. Ci - nayetler, çapkınlıklar, hovardalıklar, evli kadınları ayartmalar çoğaldı. Ortalığı garip garip insanlar istilâ etti. Ben arkadaşımın bu çehrelerini görünce ar - kamı döndüm. Ondan uzaklaştım. Baş - ka diyarda paralarımı yedim. Bir gün meteliksiz yine onuna kucağına düşün - ce birdenbire tanıyamadı.

— Oturbakalım, dedi, kimsiniz?

İsmimi, cismimi, nerede oturduğu - mu, kaç yaşında olduğumu, nerede oku - duğumu sordu. Nihayet sonunda:

— Ha sen misin, dedi? Kahve mi is - tersin çay mı? Sigara içiyor musun? Havalarla nasılsın? Kör kadı öldü işit - tin mi?

Acele, mektup yazar gibi, baştan savma konuşuyor. Sonunda da mektup bitirir gibi — ellerini sıkarım — diye - ceğine hakikaten elimi sıktı ve ayrıl - dık. Eski dost düşman olmaz derler doğ rudur. Ertesi gün bana ".... Kütüpha - nesi,, müdüriyetini vermez mi..

... Kütüphanesi müdürü oldum Sa - kalı uzattım.

Bir gün sokakları dolaştım. Arkada - şım ne büyümüş, ne koca göbekli muh - teşem bir mahlûk olmuştu. Hâlâ sakalı, bıyığı ağarmamıştı. Galiba boya sürü - yordu.

Bilmem ne kütüphanesi müdürü...

Kütüphane şehrin bir kenarında idi. İki tanecik memurum, bir de daktilom vardı. Çıtır çıtır yazılar yazan bir kız - cağız. İlk zamanlar beyefendi diyordu. Sakalı uzatınca müdür bey demeye baş - ladı. Ben bu tahavvülün farkına varın - ca bir gün bıyıkla karışık sakalı yaktım. Traş olmak mecburiyeti hasıl oldu. Ve ondan sonra daktilo hanım bana ne bey efendi, ne müdürbey, dedi. Hattâ senli benli:

— Çok oluyorsun artık sen de, di - yordu. Hattâ tehditlere kalkıyordu.

Arkadaşım kütüphaneyi ziyaret e - den bir tek insandı. Bir köşede oturur, okurdu. Meğer işin içinde iş varmış. Ni - hayet bizim daktilo vilâyet konağı dak - tilolar şefi oldu, doğrusu ben sevindim. Bana bir tane başka gönderirler diye. Fakat ertesi gün arkadaşım şu kâğıdı gönderdi:

"... Kütüphanesi müdürü... Beyefen - diye, kütüphanenizi mütemadî teftiş - lerimde ferdi vahide tesadüf etmek na - sip olmadı. Bu hal karşısında memle - ketin iktısadî buhranını nazarı itiba - re alarak... bayan ile iki memur bayın kadro harici çıkarıldıkları ve kütüpha - ne memurluğunun zatıâlîlerinde ayni maaşla ipka edildiği iş'ar olunur efen - dim..,

Bense ertesi gün — eski arkadaşlı - ğa güvenerek — şu mealde bir cevap gönderdimse de iki aydır hiç bir cevap alamadım.

"Kütüphanemizi mütemadî teftişle - rinizde ferdi vahide tesadüf etmeyişi - niz hususundaki noktai nazarımız âciz - lerince de musip görülmüş ve bu su - retle zevaitten olan iki memur beyin kadro harici edilmeleri fehmedilmişse de eski maruf ve kıymetli kitapların yeni harflere tahvilinde büyük hizmet - leri sepkat etmekte olan .... Bayanın a - çığa çıkarılmalarındaki sebep anlaşıla - mamış olmakla bu bapta beni tenvir buyurmanız rica ve istirham olunur e - fendim..,

Şimdi akşam ışıklarına oturuyor, cam dan cama sızan kızıl akislere karşı bir on bir buçukluk yakıp acı acı bir yazı makinesinin çıtırtısını anıyorum...

Sait Faik

BU GÜNKÜ RADYO PROGRAMI

29 I. Teşrin 936 Perşembe:

Saat 13,30 Kamutaydan neşriyat. Geçit resmi alanından neşriyat. 19,00 19,05 İstik lâl marşı. 19,05—19,25 Dış siyasamız hakkın da hariciye vekâleti genel sekreteri Numan Menemencioğlunun konferansı. 19,25—20,30 Müzik. Bayram toplarının ilânı neşriyatı. 20,35—21,30 Müzik. 22,30—22,35 Onuncu yıl marşı. 22,35—2,55 Baymdırlık işleri hakkın da devlet demiryolları umum müdürü Ali Rıza Eren'in konferansı. 22,55—24,00 Müzik. liUa20,30n cvmbfgökyüp cmbfgö kypj mf

BORSA

28 - 10 - 936

Hizalarında yıldız işaretli olanlar, üze rinde muamele görenlerdir. Rakamlar saat 12 de kapanış satış fiyatlarıdır.

PARALAR

* Sterlin	618.—	* Şilin Avus turya	22.—
* Dolar	126 —	* Mark	26.—
* Frank	118.—	* Zloti	22 —
* Liret	130.—	* Pengo	28 —
* Belçika Fr.	85.—	* Ley	14 —
* Drahmi	23.—	* Dinar	50 —
* İsviçre Fr.	575.—	Yen	52 —
* Leva	23.—	* Kron İsveç	32 —
* Florin	66.—	* Altın	995 —
* Kron Çek.	78 —	* Banknot	242 —
Pezeta	16 —		

ÇEKLER

* Londra	615.—	* Viyana	4.2170
* Nevyork	0,7910	* Madrid	7.8740
* Paris	17.0948	* Berlin	1.9764
* Milâno	15.0960	* Varşova	4.2375
* Brüksel	4.7190	* Budapeşte	4.4090
* Atina	89.2682	* Bükreş	108.6175
* Cenevre	3.459	* Belgrad	84.715
* Sofya	65,04	* Yokohama	2.77
* Amsterdam	1.4725	* Moskova	17.4418
* Prag	22.4585	* Stokholm	3.1586

ESHAM

İş Bankası	10.00	Tramvay	8,00
Anadolu	25.20	* Çimento	13,80
Reji	2.0	Ünyon Del.	0.00
Şir. Hayriy	—.00	Şark Del.	.00
* Merkez Bank	90.00	Balya	.00
U. Sigorta	.00	Şark m. ecza	.00
Ponomonti	-- 05	Telefon	.00

İstikrazlar		Tahviller	
* 1933 T.Bor. I	23.55	Elektrik	00,00
* " " II	21.55	Tramvay	81,70
" " III	22,10	Rıhtım	4,05
İstik.Dahili	94,00	Anadolu I	42.80
Ergeni İstik.	96.50	Anadolu II	42.80
1928 A M	—.00	Anadolu III	46.10
S. Erzurum	99.25	* Mümessil A	45.90

Takvim	Perşembe 29 B. Teş. 12 Şaban	CUMA 30 B. Teş. 13 Şaban
Gün doğuşu	6.27	6.27
Gün batışı	17,19	17,09
Sabah namazı	5,32	5.34
Öğle namazı	11.58	11.58
İkindi namazı	14,52	14,50
Akşam namazı	17,10	17.09
Yatsı namazı	18.46	18.46
İmsak	4,46	4.48
Yılın geçen günleri	303	304
Yılın kalan günleri	62	61

İSTANBUL BELEDİYESİ

Şehir Tiyatrosu

Tepebaşı Dram Kısmı

Bu akşam saat 20,30 da

BİR KADININ HAYATI

Fransız Tiyatrosu Operet Kısmı

Bu akşam saat 20,30 da *DUDAKLARIN*

Şark Ekspresindeki CİNAYET

—27—

YAZAN: **Agatha Christie**

İngilizceden çeviren: **V. G.**

— Hayır, kimseyi tanımıyorum. Bel - ki tesadüf etmiştir ama, tanışmamı - şımdır. Çünkü, her sene o kadar çok kişi ile temas ediyorum ki, meselâ; bu sene sattığım otomobillerin sayısı.

Puaro artık dayanamadı:

— Rica ederim, mevzuumuzdan ay - rılmıyalım.

İtalyan kendini topladı ve:

— Affedersiniz, dedi.

— Dün gece vaktinizi nasıl geçirdi - niz, lûtfen onu bana söyler misiniz?

— Söyliyeyim. Yemekte karşıma o - turan Amerikalı ile uzun müddet ko - nuştuk. Yazı makinesi şeridi acentesi imiş. Ticaret meseleleri üzerinde epey çene çaldık. Sonra kalktık, ben kom - partımanıma gittim. Kompartımanda benimle beraber bulunan o İngiliz yok - tu. Kâtibi bulunduğu adamın yanına gitmiş olacaktı. Biraz sonra geldi. Ne soğuk adamlar şu İngilizler! Ne söy - lesem "evet,, ve "hayır,, dan başka ce - vap vermiyordu. Kondüktör gelip ya - taklarımızı yapıncaya kadar köşesine çekildi, kitap okudu.

— 4 ve 5 numaralarda bulunuyorsu - nuz, değil mi?

— Evet, en son kompartıman. Benim yatağım üstteki. Çıktım yatağıma, biraz kitap okudum ve sigara içtim. İngiliz de yattı ve hemen horlamağa başladı. Biraz sonra ben de uyumuşum. Fakat sonra bir kaç kere uyandım. Her de - fasında da onun horladığını işittim.

— Gece hiç dışarı çıktı mı acaba?

— Zannetmem. Çıksa uyanırdım. Kapı açılınca koridordaki ışık insanın gözüne vuruyor.

— Size Raçet'ten bahsetti mi? Ona karşı nasıl bir lisan kullanıyordu?

— Ağzını açıp lâkırdı etmiyordu de - dim ya size.

— Sigara içtiğinizi söylemiştiniz. Pipo da içer misiniz?

— Hayır, pipo içmem.

Puaro çıkardı, sigara uzattı. Bu sı - rada Buk sordu:

— Şikagoda bulundunuz mu?

— Bulundum! Öyle güzel bir şehir - dir ki orası! Ama Nevyork'u, Vaşing - tonu, Detroit'u daha iyi bilirim. Siz gittiniz mi Amerikaya? Gitmediniz? Gidin, tavsiye ederim...

Puaro İtalyana kâğıt kalem uzattı:

— Lûtfen şuraya imza edin, altına da adresinizi yazın.

Foskarelli imzasını attı, altına adre - sini yazdı. Sonra ayağa kalkarak:

— Bu kadar mı? dedi. Soracağınız başka bir şey yok mu? Allahaısmarla - dık öyleyse. İnşallah kar ortadan kal - kar da burada daha çok beklemeyiz. Milânoda işler beni bekliyor. Kârlı bir iş var, kaçıracağım diye korkuyorum...

Bunları söyler söylemez çıktı. Pu - aro arkadaşına baktı. Buk:

— Bu adam Amerikada çok bulun - muş, dedi. İtalyanlar çok yalan söyler - ler, bıçak kullanmasını da çok sever - ler. Bu adamlardan ben çok nefret e - derim.

Puaro gülümseyerek:

— Olabilir, dedi. Fakat bu adamı it - tiham edecek elimizde hiç bir delil yok.

— Nasıl yok? Milletlerin ruhiyatını ne yapıyorsunuz? İtalyan düşmanına bı - çak çeker, bunu bilmiyor musunuz?

— O da mümkündür. Bu, büyük bir kavga için doğru olabilir. Fakat burada bir kavga yok, evvelden hazırlanmış bir cinayet var.. Milletlerin ruhiyatı diyor - sunuz, pek âlâ: Böyle korkunç bir ci - nayette Lâtin ruhu var mı hiç? Bilâkis bir Anglo-Sakson ruhu var.

Puaro bu sözlerinden sonra masanın üzerindeki son pasaportları aldı:

— Şimdi bir de Mis Debenham'la görüşelim.

XI

Mis Debenham sorguda

Mis Debenham'ın üzerinde siyah bir tayyör vardı, içine de kurşunî renkte ipekli bir yelek giymişti. Saçları ondüleli idi. Hafifçe bir selâm vererek Puaro'nun önüne geçti oturdu.

— İsminiz Meri Hermiyyon Deben - ham değil mi Mis?

— Evet.

— Yirmi altı yaşındasınız..?

— Evet.

— İngilizsiniz..?

— Evet.

— Lûtfen İngilteredeki adresinizi şu kâğıda yazar imzalar mısınız?

Mis Debenham gayet okunaklı bir yazı ile istenenleri yazdı.

— Şimdi bana dün geceki cinayet hakkında bildiklerinizi söyler misiniz?

— Hiç bir şey söyliyemiyeceğim. Çünkü erkenden yattım ve uyudum.

— Bu cinayetten dolayı müteessir misiniz?

Mis Debenham, hiç beklemediği bu sual karşısında gözlerini, şaşırmış gibi açtı:

— Anlamadım, dedi.

— Anlaşılmıyacak bir şey yok, Mis. Tekrar edeyim: Dün geceki cinayet - ten dolayı müteessir misiniz?

— Hâdiseyi bu cihetten henüz tet - kik etmedim. Fakat, söyliyebilirim: Hiç müteessir olmadım.

— Demek ki sizin için, bir cinayet âdî bir polis haberinden ibaret?..

— Tabiî. Yalnız, bir cinayet olan trende yolculuk etmek insanın pek ho - şuna gitmez.

— Tam İngilizsiniz, Mis. Tam bir İngiliz soğukkanlılığı. Mis Debenham gülerek başını saldadı:

— Teessürümü göstermek için hıç - kırıkla ağlamak lâzım geldiğini zannet - miyorum. Her gün binlerce kişi ölmü - yor mu?

— Evet, ölüm tabiî bir şeydir, her - kesin başına gelir. Fakat cinayet baş - ka.

— Orası öyle.

— Öldürülen adamı görmüş müydü - nüz?

— İlk defa olarak dün akşam ye - mekte görmüştüm.

— Size ne tesir bıraktı?

— Bilmem. Çok iyi görmedim.

— Ne de olsa bir fikir edinmişsiniz - dir.

— Hayır, fikir edinecek kadar gör - medim.

Puaro genç kızı baştan aşağı bir süzdü:

— Size belki böyle toptan bir sual sorduğum için canını sıkıyorum. İs - terseniz ayrı ayrı sorayım: Mister Ra - çet kimdi, biliyor musunuz?

— Misters Hubbard herkese anlatıp duruyordu.

— O halde Armstrong meselesini de öğrendiniz. Ne dersiniz siz bu mesele - ye!

— Vahşiyane bir cinayet.

Biraz durdular. Sonra Puaro sordu:

— Galiba Bağdattan geliyor sunuz?

— Evet.

— Londraya gidiyorsunuz.

— Evet.

— Bağdatta ne yaptınız?

— Bir müddettenberi orada bulu - nuyordum.

— Ne iş yapardınız?

— Çocuk mürebbiyesi idim.

— Tekrar dönecek misiniz?

— Belki dönmiyeceğim.

— Niçin.

— Bağdat uzak bir memleket. Lon - drada bir iş bulmağa çalışacağım.

— Ben zannediyordum ki evlene - ceksiniz...

Mis Debenham cevap vermedi. Göz - lerini Puaro'ya doğru kaldırdı ve şöy - le bir baktı. Sanki "Ne münasebetsiz adamsınız?,, demek istiyordu.

Puaro hiç oralarda olmadı. Sualle - rine devam etti:

— Kompartımanda sizinle beraber bulunan öteki kadın hakkında ne dü - şünüyor sunuz? Matmazel Olson hak - kında?

— İyi bir kadın. Basit ve samimi.

— Gecelik entarisi ne renk onun?

Meri Debenham yine şaşmış gibi durdu, sonra:

— Kahverengi yünden, dedi.

— Halepten İstanbula gelirken si - zin de arkanızda açık yeşil bir gecelik vardı değil mi?

— Evet.

(Arkası var)

13 üncü yılda başardıklarımız

Kahraman Türk Ordusu Boğazlardaki Gayriaskerî Mıntakayı işgal Ederek Millî Hakimiyet Altına Aldı

Cumuriyetin geçen bir senelik faaliyetlerini tetkik ederken en çok göze çarpan üç nokta vardır:

1 — Emniyet tedbirleri.
2 — Kalkınma ve bayındırlık hareketleri.
3 — Bereket ve iyi mahsul yılı.
4 — Milletler arası dostluk.

EMNİYET TEDBİRLERİ

1 — Emniyet tedbirleri: Geçen sene cumuriyetin on üçüncü yıldönümünü kutlarken bütün memleket efkârı umumiyesi Akdenizde bir harp tehlikesi ile meşgul olmağa başlamıştı. İtalyanın Habeşistana karşı açtığı harp Akdeniz ile alâkalı olan bütün devletleri bir araya toplıyarak müşterek emniyet tertibatı almağa mecbur etmişti. Bu suretle İngiltere, Fransa, Yunanistan, Yugoslavya ve Türkiye devletleri arasında Habeş harbinin devamı müddetince bir emniyet anlaşması yapmışlardı. Bütün bu devletler içlerinden birine herhangi bir taraftan bir taarruz vukubulursa biribirlerine yardımı taahhüt ediyorlardı.

Fakat altı devlet arasında kararlaştırılmış olan bu müşterek emniyet tertibatından başka Türkiyenin hususî vaziyeti ikinci bir emniyet meselesi ihdas etti. Bu da (Boğazların tahkimi) işi idi.

Malûmdur ki Lozan muahedesine bağlı olan Boğazlar mukavelesi ile Karadeniz ve Çanakkale boğazları için serbest rejim kabul edilmişti. Türkiyeye karşı bir taarruz vuku bulmadıkça boğazların harp gemilerine dahi açık bulundurulması icap ediyordu. Ancak Türkiye böyle bir serbest rejim esasını kabul ederken İngiltere, Fransa, İtalya ve Japonya devletleri de boğazların emniyetini garanti etmişlerdi ki bu garanti maddesi Almanyanın Ren mıntakasını işgal etmesi, İtalyanın da Milletler Cemiyeti paktı ve kararı hilâfına olarak Habeşistana karşı harp açması üzerine ortadan kalkmış oldu.

İşte bu sebepten dolayı cumuriyet hükûmeti Lozan muahedesine imza koymuş olan devletlere verdiği bir notla boğazlara ait serbest rejimin yeni vaziyetin icaplarına göre tadilini ve gayri askerî mıntakanın tahkimini istedi.

Bu suretle yeniden ortaya çıkan boğazlar meselesi Montreux konferansının toplanması ve burada yeni bir boğazlar mukavelesi imza edilmesi ile neticelendi. Bu mukavelenin imzası ile Boğazların serbest rejimi nihayet bulmuş, Gayri askerî mıntaka Türk ordusu ile yeniden işgal edilerek millî hâkimiyet altına girdi. Boğazlardan geçecek harp gemileri için Türk hükûmetinin kontrolü esası kabul edildi. Eski boğazlar komisyonu tamamen kalktı. Sözün kısası Türk milleti Lozan muahedesinde millî hâkimiyetimiz bakımından açık bırakılmış olan bir boşluğu da kapayarak millî emniyetin icap ettirdiği her türlü tedbirleri almak hakkını temin etmiş oldu.

Atatürk'ün Kral Edvardı istikbaline ait bir hatıra.

Dünya buhranına rağmen Türkiye milletler arası ticaretini normal bir hale getirdi

Bir yıllık faaliyetten sonra devlet varidatında geçen seneye nazaran büyük fazlalık var

Yazan: *Asım Us*

Ancak Akdenizde altı devlet arasında kararlaştırılmış olan karşılıklı emniyet paktı Habeşistan harbinin ihdas ettiği bir zarurete müstenit bulunduğundan muvakkat mahiyette idi. Harp hareketleri biterek Akdeniz emniyetini gölgelendiren vaziyet ortadan kalkınca tabiî olarak bu emniyet paktı kalkacaktı. Nitekim İtalya Habeşistanın merkezi olan (Adisababa) yı zaptettikten, Habeş imparatoru Haile Selâsiye memleketini terkedip çıktıktan, Habeşistan harbi sebebile İtalya ve İngilere arafından Akdenizde alınan askerî tedbirler kaldırıldıktan sonra altı devlet arasında imzalanmış olan emniyet paktı da bozulmuştur.

KALKINMA VE BAYINDIRLIK HAREKETLERİ

2 — Kalkınma ve bayındırlık işleri: Dünya ekonomik buhranından sonra başlıyan kalkınma ve bayındırlık işleri en çok bu yıl hayırlı neticelerini göstermiştir.

Pek çok memleketler hâlâ büyük dünya buhranının sarsıntıları içinde bocalarken Türkiye milletlerarası ticaretini tamamen normal olmasa bile müvazeneli bir hale getirmiştir. Ticaret müvazenemiz bir çok memleketlere karşı alacaklı bir vaziyettedir. Bir kaç yıl evvel ticaret depolarında müşterisiz bekliyen stok malların hepsi erimiştir. Müşteriler memleketin kapılarında yeni senenin mahsullerini beklemektedir.

Cihan buhranının neticelerinden olarak bu defa Fransa, İsviçre, Belçika, İtalya gibi memleketler de paralarını altın esasından ayırarak düşürdükleri halde Türk parası milletlerarası kıymetini olduğu gibi muhafaza etmekte bulunuyor.

İsmet İnönü geçen yıl içinde doğu illerini gezmiş, buralarda alınacak kalkınma tedbirleri ile teşebbüs edilecek bayındırlık işlerini kararlaştırmıştı. Sayın hükûmet reisimizin kararlaştırdığı bütün bu tedbirlerin bir kısmı bugün tatbik sahasına konmuştur. Bir kısmı da tatbik edilmek üzeredir. Meselâ bu tedbirler arasında yeni ihdas edilmiş olan Tunceli ve yeni Çoruh vilâyeleri ile dördüncü ve üçüncü umumî müfettişlik teşkilâtları muvaffakiyetle kendi sahalarında çalışmaktadır.

Yine geçen yıl kurulan (maden arama enstitüsü) nün mesaisinden çok faydalı semereler alınmıştır. Bir kere memleketin her tarafında şimdiye kadar fennî kontrol haricinde işlenen madenlerin faaliyetleri tanzim edilmiştir. Sonra memleketin muhtelif noktalarında devletçe işletilebilecek yeni servet kaynakları bulunmuştur. Bu cümleden olarak (Kütahya) mıntakasında yeni den keşfedilen linyit kömür madeni gösterilebilir. Fennî tetkiklerden elde edilen neticeye göre burada kömür madeni Zonguldak ve Ereğli kömür madenlerinden belki daha zengindir. Burada kurulacak elektrik santrali ile istihsal olunacak elektrik kuvveti Ankarayı, İzmiri, İstanbulu ve bu üç büyük şehir arasındaki bütün yerleri aydınlatacak, buralardaki sanayi müesseselerinin makinelerini işletecek kabiliyette bulunacaktır. Fazla olarak bu elektriğin bir kilovatı yerinde otuz paraya mal olacağı için her tarafa ucuzca elektrik kuvveti verilebilecektir. Bu sayede memlekette hem sanayi hayatı kuvvetlenecek, hem de hayat pahalılığı kalmıyacaktır.

Geçen Cumuriyet yılı içinde elde edilen muvaffakiyetler arasında demiryolu siyasetimizin inkişafı da mühimdir. Zira geçen yıl içinde Diyarbekir hattı açıldığı gibi Afyon — Antalya hattının Afyon — Karakuyu kısmı da işlemeğe açılmıştır. Sivas — Erzurum hatmın 1939 yılı içinde ikmal edilebilmesi için tedbirler alınmıştır. Demiryollarımızda tatbik edilen tenzilâtlı tarifeler bu yıl büyük inkişaf semereleri vermiştir. Bunun içindir ki geçen hazirandan sonra dört aylık işletme hasılatı geçen yıl ayni seneye isabet eden hasılattan iki milyon lira fazla olmuştur.

Nihayet ilk beş senelik ekonomi programının tatbikatta verdiği büyük faydalar hükûmete ikinci bir beş senelik program daha hazırlamak cesaretini vermiş, ve şimdi bu program hazırlanmış bulunmaktadır. 1937 yılı içinde bu ikinci beş senelik kalkınma programının da tatbikatına geçilecektir.

BEREKET VE İYİ MAHSUL

3 — Bereket: Türkiye coğrafî vaziyeti itiabrile muhtelif iklimleri bulunan bir memlekettir. Bunun içindir ki en müsait yıllarda bile bazı taraflarda kuraklık olur; yahut yağan yağmurlar, kışın düşen karlar bazı vilâyetler için tamamile kâfi olduğu halde diğer bazı vilâyetlere fazla gelir. Mahsul fazla rutubetten zarar görür.

Nitekim bu seneki mahsul vaziyeti tıpkı böyle olmuştur. Eğe mıntakası gibi bazı taraflarda bolluk olmuşsa da Bursa ve Adana gibi bazı mıntakalarda mahsul olmamış, yahut fazla ve mevsimsiz yağmurlardan dolayı zuhur eden haşerat hasılatı bozmuştur.

Bununla beraber umumiyet itibarile geçen yıl bolluk görmüştür. Anadolunun iyi mahsul alması büyük şehirlerde alış verişi canlandırmıştır. Demiryollarımızda faaliyet artmıştır. İhracatımız geçen yıllara nisbetle daha fazla olmuştur. Bütün bu faaliyetlerin ve fazla istihsalâtın faydalı neticesi devlet varidatının geçen seneye nisbetle artmış olmasile de sabittir. Bunun için devlet bütçesine konmuş olan tahminî rakamlar tahakkuk etmektedir. Bu hal önümüzdeki 1937 yılı için bütçe müvazenesini temin edecektir.

Bir memleketin umumî hayatında ve halkın refahında bütçe müvazenesi ile ticarî müvazene birinci derecede rol ifa ettiğinden geçen cumuriyet yılının bir senelik bilânçosuna göre önümüzdeki yıl içinde fevkalâde hâdiseler olmazsa memleket işlerimizin yine iyi yolda gideceğine şimdiden emniyetle hükmedebiliriz.

MİLLETLERARASI DOSTLUK

4 — Türkiye ve devletler: Geçen bir yıl içinde haricî siyaset bakımından Cumuriyet hükûmetinin elde ettiği muvaffakiyetler çok büyüktür. Bir kere yukarıda işaret ettiğimz veçhle Montreux konferansı zaferi en büyük siyasî bir muvaffakiyet şaheseridir. Zira Montreux mukavelesinin imzası sulh siyasetimizin bütün Avrupa devletleri tarafından tasdiki şeklinde vuku bulmuştur. Asırlardanberi boğazlar meselesi etrafında çarpışan İngiliz ve Rus siyasetleri Türkiyenin uzlaştırıcı müdahalesi sayesinde anlaşmıştır. Bu itibarla Montreux mukavelesi milletlerarası siyasî tarihte başlı başına bir merhale telâkki teşkil edecektir. Yine Montreux mukavelesi Türk — Rus dostluğunun kıymetini ve kuvvetini de göstermiştir.

Montreux muzafferiyetini şüphesiz her şeyden evvel en başta Atatürk'ün yüksek önderliğine medyun bulunuyoruz. Her sahada olduğu gibi milletlerarası siyaset sahasında da Atatürk'ün direktiflerini büyük muvaffakiyetle tatbik eden hükûmeti de bu noktadan takdir ve tebriklere lâyık buluyoruz.

Geçen yıl içinde Türkiyeyi alâkalandıran haricî mühim hâdiselerden biri İngiltere kralının İstanbula gelmesi ve buarada Atatürk ile samimî surette görüşmesi olmuştur. İngiliz tarihinde ilk defa vaki olan bu hâdisenin bundan sonra mes'ut neticeler vermesi tabiîdir.

Nihayet Balkan antantı vaziyeti de bir yıl içinde yeni tekâmüllere doğru inkişaflar göstermiştir. Dost müttefik devletlerle Türkiye arasında muhtelif heyetler gelip gitmiş, çok samimî münasebetler teessüs etmiştir. En sonra dost ve müttefik Yugoslavyanın kıymetli hükûmet reisi Stoyadinoviç yanında değerli bir heyet olduğu halde memleketimizi ziyarete gelmiştir.

Kahraman ordumuz çanakkalede istikbal ediliyor.

Memleketimizi ziyaret eden Yugoslavya Başbakanı evvelki günkü yaptığı bir gezintide.

Büyük Türk Ulusunun

Cumuriyet bayramını candan kutlularız

Bozkurt ve Halk Traş Bıçakları Sahibi Kahveci Ardalı Mehmet Salih Şirketi

Yurttaş!

Türkiyede öz Türk isimli ve öz Türk sahipli bıçak yalnız Bozkurt ve Halk traş bıçaklarıdır. Perde arkasından yalnız Türk malı bizim bıçaklardır, diyenlere inanmayınız. Verdikleri ilânlarda adreslerini, posta kutusu değil; isimlerini ve hattâ işlettikleri İşçilerinin isimlerini de yazmalıdırlar.

HAVA KURUMU PİYANKOSU

TUNÇAY GiŞESi

Müşterilerinden gördüğü rağbet ve teveccüh üzerine bu kere kişesini modern bir şekilde tevsi etmiştir. Sayın müşterilerinin ziyaretlerini diler.

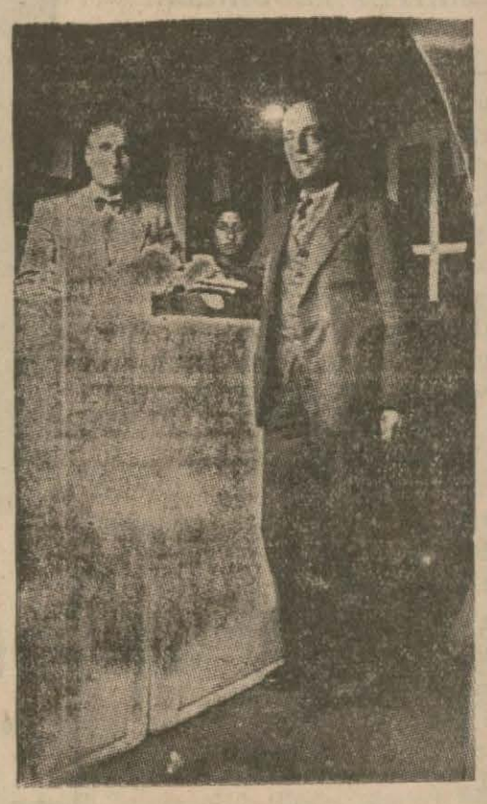

TUNÇAY GiŞESi 936 yılbaşı piyangosunda 500,000 lirayı Avukat Bay FEVZiYE

TUNÇAY GiŞESi 20,000 lirayı Bay CELALE

TUNÇAY GiŞESi 22 inci tertip ikinci keşidede 30,000 lirayı Bayan ADiLEYE

TUNÇAY GiŞESi Birinci tertip üçüncü keşidede 50,000 lirayı taşçı amelesinden Rizeli HÜSEYiNE

Verdiği gibi her ay da biletlerden sevinmiyen hemen yok gibidir.

Son defa 21 inci tertip 6 ıncı keşidede de 21039 numaraya isabet eden 12.000 lirayı TUNÇAY GiŞESi Akay idaresinde makine müfettişi Bay Nihada vermiştir.

Kişemizden bilet almayanlar bir defa yapacakları tecrübede sözlerimizin doğruluğunu göreceklerdir.

Tunçay kişesi : Toptan ve perakende satış yapar müşterilerine fevkalâde teshilât gösterir.

Kişemize müracaat ediniz talih ve şans saçan müessesemizden istifadeye koşunuz.

Bahçekapı dördüncü vakıf han karşısında No. 61

İNHİSARLAR İDARESİ

FRANSIZ ŞAMPANYALARINI

8 Liradan 5 Liraya İNDİRDİ

Toptan Alanlara Tenzilât Yapılır.

Bayram Günleri Şampanya ile Neşeleniniz!

Ademi iktidar
Ve Belgevşekliğine Karşı

Hormobin

Tabletleri. Har eczahaneden arayınız.

Bir yıllık dünya siyasasına toplu bir bakış

YAKIN ve UZAK

Memleketlerde bir yıl içerisinde neler olup bitti?..

Habeş ve İtalyan davası - Bugünkü Alman hazırlığı - Çin, Sovyet Rusya ve Japonya - Filistindeki hadiselerin içyüzü - Yunanistanda diktatörlük-Balkanların temel direği Türkiye

Bir seneyi mütecaviz bir zaman evvel Habeşistanın Valval mıntakasında İtalyanlarla Habeşler arasında çarpışma olduğu zaman gazetemiz iri harflerle, işin vahametine işaret etmiş ve bu yüzden, şehrimizde çıkan diğer gazetelerden bazılarının tarizine de uğramıştı. Diğer arkadaşlar âdeta: "İşi büyütmeğe ne lüzum var!„ demek istiyorlardı. Fakat bugün o işin ne mahiyette bir şey olduğunu tayin edebilecek bir mevkide bulunuyoruz. Aradan bir sene geçti. Valval hâdisesini takiben seferler açıldı. Habeşistan kısmen fethedildi. Ve şimdi bir imparatorluk ilân etmek davası karşısındayız.

Demek ki Kurun boş yere sesini yükseltmemiştir.

1936 senesi girerken ve bugün çıkmak üzere olduğu zamanlarda dünya, daimî bir çalkantı içinde beşik gibi sallandır, sallanmaktadır.

Habeşistanla İtalya arasında devam ed'hudut münakaşaları, İtalyanın kendisini "Habeş tehdidi altında görmesi„ iki memleket arasındaki muahedelerin zaafı, nihayet günün birinde İtalyanların Habeş toprakları içinde bulunduğunu işitivermemiz, son dünya çalkantılarının ilk tehlikeli hareketini ortaya atıvermişti.

Habeşistan harbinden evvel, İtalya şefi de dahil olduğu halde Avrupanın iki mühim hükûmet reisi Laval (Fransız) ve Makdonald (İngiliz) Streza'da başbaşa verip bir elbirliği siyaseti kurmuşlardır. Bu siyaset şüphesiz Avrupanın sulhu içindi. Fakat sonradan yine Avrupanın sulhuna dokunmıyarak Mussolininin Afrikaya dalması, Laval ve Makdonal'in mensup olduğu milletler cemiyetinden dahil olmak üzere 52 kütleyi Mussolininin kuvvetleri aleyhine çevirdi.

"Milletler cemiyeti misakı„ adiyle mevcut bir söz birliği vesikasına sadık kalmak kaygusile İtalyaya karşı "zecrî tedbir„ denilen mani olucu bir tedbir alınmıştı.

Bu tedbire o zaman iştirak etmiyen Avusturya, Macaristan gibi devletler, bugün, İtalyanın kurmak istediği siyaset şebekesinin azaları olmağa namzet görünüyorlar. Bu memleketlere yapılmak üzere olan diplomatik ziyaretler, bunun bir işaretidir.

Biz yine maziye geçelim: Habeş harbi, Adisababanın da alınmasile durduktan sonra yine bitmiş olmadı. Bu defa siyasî sahada sessiz sadasız yapılmakta olan harp şiddetlendi. Memleketinden kaçmağa mecbur kalıp Cenevreye, memleketini siyaseten olsun kurtarmağa gelen Habeş imparatoru çok müşkül dakikalar geçirdi...

Şimdi İtalya hem Habeşistanın tamamını almağa çalışıyor, hem aldığı yerlerde ahaliyi kendine tam manasile tabi kılmağa uğraşıyor. Memleketinin dışında bulunan Habeş imparatoru da, ihtimal, İtalyanın görmekte olduğu bu işin çetinliği nisbetinde ümitlerini çoğaltacak veya azaltacaktır. Cenevre teşkilâtından da henüz dışarı çıkarılmamış olan Habeş imparatoru, daha oynıyacak kozları olduğunu da düşünüyor.

İtalyanın Habeşistana tecavüzüne mani olacak tedbirler, tecavüz tamamlandıktan sonra hemen kaldırıldı.

Fakat diğer taraftan her dar vakitte vaki olduğu gibi bazı yeni hâdiseler de baş göstermekteydi. Bu hengâmede ileri geri şöyle bir bakacak olursak, büyük harp mağlûbu memleketler arasında Almanya, bu harpten sonra yükletilmiş olan bazı yüklerden ve bağlardan apansız kurtuluverdi.

Bu cümleden olarak Almanya, mecburî askerlik ihdas etti. Ordu kurdu, gayri askerî Ren mıntakasını işgal etti. Uzak Şarkta Japonya, iç ve dış Moğolistan havalisinde Soyvet Rusyayı asabileştiriyordu. Nitekim oradaki kaynaşma, şimdi veçhesini Çin'e çevirmiş gibidir. Bilhassa Çin'in şimal kısmının kontrolü için devamlı didişmeler, bugün alâkadar iki memleket olan Çin ve Japonya arasında cereyan eden müzakerelerle dahi müsbet ve sükûnet verici bir neticeye varamıyor.

Daha yakınlara gelecek olursak son aylar içinde bütün kesafeti ile kendini gösteren Filistin hâdiselerini de hesaba katmak lâzımgelir. Filistin!... Yahudilerin ve Arapların paylaşamadığı memleket... İngilterenin mandası altında bulunan bu yere Yahudiler akın akın geliyorlar. Yahudilerin Filistine muhacereti gerçi meşru bir hak olarak tanınıyor ama, bazı şartlara tabi... Hem memleketin iktısadî tahammülünü göze almak lâzım. Hem diğer unsurların hukukunun masun bırakılması gerek. Hal buki Araplar, yahudilerin Filistine haddinden fazla dolduğunu iddia ederek mahallî makamlardan, İngiltereden bu işin durdurulmasını istiyorlar. Vaziyet eski hamam eski tas olarak devam edince Arapların önüne geçilemedi. O kadar ki nihayet pek ciddî tedbirler almak azmiyle İngiltere hükûmeti Filistine on bin kadar yeni asker sevketti. Arapların yaptığı greve nihayet vermeğe, sükûnu iade etmeğe kat'iyyen cehtetmiş bulunuyorlardır.

Bugün Filistinde tabiî hayatı kısmen iade etmiş olsalar dahi, Arapların yahudi davası henüz yatışmış değildir. İngiltereden bir tahkik heyeti (Royal Comission) gelmesi bekleniyor. İşte bu heyet hem Araplar, hem yahudilerle temas edip hesap ve kitapları karıştırdıktan sonra, en haklı hükmü vermeğe çalışacak...

Dostumuz ve komşumuz Yunanistanda dahi siyasî hayat çalkantısız geçemedi. Başvekil Metaksas, sol unsurların tehdidini bütün manasile bertaraf etmek için cezrî bir tedbire baş vurarak diktatörlük ilân etti. Hele son bir iki sene zarfında devamlı bir politika buhranı içinde yaşıyan dostumuz, şimdi ayakta rahat bir nefes almakta, dinlenmektedir, diyebiliriz.

Diktatörlüğünü ilân eden bir diğer başvekil de Avusturya hükûmetinin başında bulunan doktor Şuşnig'dir. Bugün bu zat, Avusturyaya bir de kral getirmek emelinden bahsediyor... Daha ister misiniz? Belçikanın müstakbel harplerde olsun bir muharebe meydanı olmaktan kurtulmak isteğile bitaraflık ilân edişi, Akdenizde nüfuz davası, Lehistan ve Fransanın askerî bağlarını sağlamlayışları, küçük itilâfın sıkı temasları, İspanya ve binnazariye rejim mücadeleleri, bunların hepsi, bahsettiğimiz çalkantının durmak bilmiyen yükseliş ve alçalışlarıdır.

Son devre içinde yapılan hayırlı işlerden biri Şark misakıdır ki, muazzam sulh ve kardeşlik ülküsünün kuvvetli müdafii Türkiye Cumuriyetinin hem yenileşmek yolunda kardeşleri ile el birliği edişini gösterir. Ayni Türkiye Cumuriyeti evrensel Önderinin işareti ardında Balkanların sağlam temel direği ve dünya sükûnunun en samimî müzahirlerinden biridir.

H. M.

Birinci Beş Yıllık Plân

Tam Tesisatlı Sekiz Büyük Fabrika Yaptık

Birinci ve ikinci beş yıllık plânlarımızın tahakkuku ile milletimizin endüstrileşme yolundaki büyük kudretini de göstermiş oluyoruz..

"Yeni Türk devleti, temellerini süngü ile değil, süngünün dahi istinat ettiği iktisadiyatla kuracaktır. Yeni Türk devleti cihangir bir devlet olmıyacaktır. Fakat, yeni Türkiye devleti iktisadî bir devlet olacaktır.„

İzmitte 19 İkinci kânun 1923 te Atatürk'ün İstanbul gazetecilerine beyanatından.

Büyük Önderin on üç yıl önce, Cumhuriyetin birinci yılında söylediği sözleri, bugün Cumhuriyetin on dördüncü yıl dönümünde okurken, görüşünün mucizesine inanıyoruz.

Yeni Türk Devleti, iktisadî bir devlet olmuştur. Ve her gün biraz daha olgunlaşarak yürüyor.

Birinci ve ikinci beş yıllık plânlarımız, Türk milletinin endüstrileşme sahasındaki kudretini de gösterdi. 1934 yılının mayısında tatbik mevkiine giren birinci beş senelik plânın en mühim kısımları bugün canlı olarak gözümüzün önündedir. Bu yüzdendir, ki programın vaktinden evvel neticeyi vereceği kanaati hasıl olmuş ve ikinci beş yıllık plân hazırlanmıştır.

İşte beş yıllık programda yapılan fabrikalar:

Bakırköy, Kayseri, Ereğli dokuma fabrikaları ile İzmit kâğıt fabrikası, Zonguldak sömikok fabrikası, Keçiborlu kükürt fabrikası, Paşabahçe şişe fabrikası, İsparta gül yağı fabrikası.

İnşa halinde olanlar:

Nazilli basma fabrikası, merinos ipliği fabrikası, sunî ipek ve Ergani bakır fabrikaları.

İnşası başlamak üzere olanlar:

Malatya bez fabrikası, Karabük demir fabrikası, İzmit sellüloz fabrikası, Karabük çimento fabrikası.

Tetkik halinde olanlar:

Seramik fabrikası, kimya endüstrisi, kendir endüstrisi.

Şeker fabrikaları:

Alpullu, Uşak, Eskişehir, Turhal şeker fabrikaları.

Kayseri kombinasının faaliyeti devam ediyor. Devletin faaliyet haline giren üç pamuklu fabrikasında iğ sayısı 59,200 ü ve tezgâh sayısı 1,660 ı bulmuştur. Bu takım, Türkiyede çalışmakta olan bütün tezgâh sayısının yarısıdır.

Tamamile yerli ham maddeler kullanan bu üç fabrikadan başka 1935 eylülünde temeli atılmış olan Nazilli basma fabrikası 28,500 iğ ve 768 tezgâhla çalışacak, Malatya fabrikası 430 tezgâh ve 10,500 iğle fabrikalar silsilesinde yer alacaktır.

Yerli kâğıdımızdan devlet ilk kitabını bastırmış ve Türk mekteplerine yaymış bulunuyor.

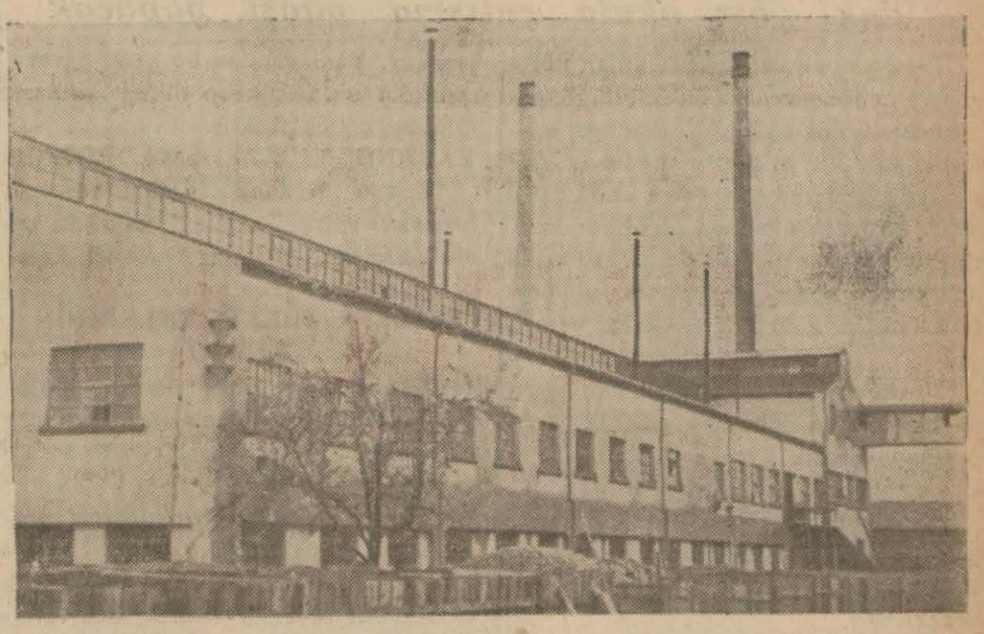

Paşabahçe cam fabrikası

M. T. A. enstitüsünün çalışmaları gün geçtikçe artıyor. Zengin maden kaynaklarile sonsuz bir hazine gibi duran yurdumuzun her yanı karış karış tetkik ediliyor. Altın, bakır, gaz, linyit madenleri aranıyor ve bulunuyor.

İkinci beş senelik plânda yer altı servetimize en mühim mevki verilmiştir. Şimdiye kadar ihmal edilmiş olan bu saha çok yakında verimlerini verecek. Maden arama enstitüsü Müreftede 125 metrede bir gaz feveranına tesadüf etti.

Seyitömer Linyit havzasında mecmu derinliği 496 metre tutan kırk kuyu acılmış, mecmu uzunluğu 772 metre olan 14 galeri açılmış, mecmu uzunluğu 1,005 metre olan 22 büyük yarma, 110 küçük hendek, mecmu derinliği 2,561 metre tutan 49 metre şekulî sondaj, mecmu tulü 250 metre tutan 15 üfkî sondaj yapılmıştır. 350 ye yakın muhtelif ham kömür nümuneleri üzerinde tahlillere de devam edilmektedir.

24 — 1 — 936 tarihinde Ankarada toplanan endüstri kongresinde konuşulanların yurt müdafaa ve ihtiyacı, iç ve dış ticaret denkleşmesi, vatandaş refahı gibi esaslara bağlandığını gördük.

İşte bütün bu her biri yurdun refahı için başlı başına birer varlık olan işler, devletin yüksek himayesi ile başarılan işlerdir.

Bu çok mühim noktayı İktisat Vekili Celâl Bayardan dinliyelim:

— İktisadî siyasetimiz hakkında vakit vakit söylenen nutukları ve neşredilen raporları gözden geçirirseniz bu prensibin daima açık bir surette ifade edileceğini göreceksiniz. Hususî sermaye ve teknik bakımdan memlekette mevcut vaziyeti hepimiz biliriz. Memleketin sanayileşmesini bu cılız kuvvete bıraksaydık daha senelerce bekliyecektik. Bunun için devlet, yapılamıyan şeyleri yapmak vazifesini üzerine aldı. Fakat hem yapıcı, hem de yaratıcı rolü vardır. Başarıcı ve hususî teşebbüs her vakit korunacaktır. Yerli fabrikalar, kuruldukları her yurt parçasına yeni bir canlanma havası veriyor. Yüzlerce Türk işçisi bu fabrikaların içine atılıyor, iş buluyor ve sanatkâr yetişiyor.

Diğer taraftan Türk malları dış pazarlarda gün geçtikçe kıymetini arttırıyor. Ecnebi devletlerle yapılan anlaşmalar, Türk tacirinin faaliyet sahasını genişletmiştir. Dış pazarlarda Türk malı aleyhinde yapılagelmekte olan menfi propagandaların önü alınmıştır. Arsıulusal panayırlarda Türk malı altın madalyalar almaktadır.

Türkofisin Atina, Berlin, Bükreş, Hayfa, İskenderiye, Londra, Madrid, Nevyork, Paris, Prag, Roma, Stokholm, Tokyo, Viyana gibi dünyanın en büyük merkezlerindeki şubeleri Türk ihracatçısının hakikî bir rehberi olmuştur.

Türk malının kıymetlenmesi İktisat Vekâletinin meni tağşiş kanunu ile muhtelif maddelerin standardizasyonunu temin etmekle kat kat artmıştır.

İktisadî hayatın bu göz kamaştıran kalkınması yanında, yurt içinde yükseltilmesine çalışılan küçük sanatları da kaydetmek lâzım.

Asırlardanberi ihmal edilen bu sanat erbabı için Vekâletin aldığı tedbirler gelecek senelerde neticelerini verecektir. El ve ev işleri sergisi bunun canlı nümunesidir.

Yıllardanberi tetkiki yapılmakta olan iş kanunu da çıkmış bulunuyor. Türk işçisinin refahını temin edecek olan kanun yakında tatbik edilecektir.

Yeni devletin kuruluşunda İzmirde Türkiye iktisat kongresinin açılış nutkundan bir kaç satır daha:

"Kılıçla fütuhat yapanlar, mevkilerini neticede sapanla fütuhat yapanlara terketmeğe mahkûmdurlar. Kılıç kullanan kol yorulur. Fakat sapan kullanan kol her gün daha çok kuvvetlenir ve her gün toprağa daha çok sahip olur.

Tam istiklâl için şu düstur var: Millî hâkimiyet, iktisadî hâkimiyetle tarsin edilmelidir.„

Tam istiklâline kavuşmuş Türk milleti de millî hâkimiyetini iktisadî hâkimiyetle tam manasile tarsin etmiş bulunuyor.

N. A. O.

Devlet Demiryolları Umum Müdürlüğünden:

Sivas — Erzurum hattı üzerinde bulunan Eskiköy, Karagöl, Kavaklı ve Çetinkaya istasyonlarının 1 — 11 — 936 tarihinden itibaren her türlü münakalâta açılacağı veşimdilik bu kısım üzerinde pazartesi perşembe günleri muntazam birer muhtelit tren işletileceği muhterem halka ilân olunur. (1549) (2526)

Lise son sınıf talebeleri için yeni bir karar alındı:

Olgunluk imtihanında bir dersten dönenler Universiteye girecekler

Sağlık ispekterleri için de yeni bazı kararlar alındı: Her doktor kendi mıntakasındaki bir okulu çalışma odası yapacak

Liselerin olgunluk imtihanları bitmiş ve netice her okul direktörlüğü tarafından tesbit edilerek bakanlığa bildirilmiştir. Bu yıl alınan randıman geçen yıllara nazaran oldukça daha fazladır. Kültür bakanlığı olgunluk imtihanlarında bir dersten dönen talebenin durumunu da tetkik etmiş ve talebeyi fevkalâde sevindirecek bir karar vermiştir.

Bu karara göre olgunluk imtihanında bir dersten dönen ve gelecek sene imtihan vermek üzere kalan talebeler Üniversiteye kabul edileceklerdir.

Yalnız bu talebeler lisedeki ikmale kaldığı dersin imtihanını vermedikçe Üniversite imtihanlarına kabul edilmiyeceklerdir.

Bu karar bütün okullara dün bildirilmiştir.

Diğer taraftan liselerde ve orta okullarda iki yıl üst üste kalan talebenin talimatname muciibnce kayıtları silinmektedir. İmtihan talimatnamesinde bu gibi talebelerin meslek okullarına kabul edilmesi kaydı vardı. Son talimatnamede bu kayıt da kaldırılmıştır.

Bu gibi talebeler meslek okullarına alınmıyacaklardır. Bununla beraber hususî lise ve orta okullar bu kayda dahil değildir. İstiyen talebeler tahsillerine burada devam edeceklerdir.

İlk tedrisat ispekterleri şimdiye kadar maaşlarını vilâyet belediyesinden ilk okul öğretmenleri gibi almakta idiler. Bakanlık bu şekli değiştirmeye karar vermiş çe ilk tedrisat direktörlüğünde ayrıca bir (ilk okul ispekterleri bürosu) adlı bir büro kurmağa karar vermiştir. Bu vaziyet karşısında ispekterlerin maaşları vilâyet bütçesinden alınarak müvazeneyi umumiye bütçesine nakledilecektir. Vilâyet bütçesinde açık olan kısma da müvazeneyi umumiyeden maaş alan kültür direktörlüğü kâtipleri nakledilecektir.

YENİ ISPEKTERLER

İstanbulda açık bulunan ilk tedrisat ispekterliklerinden birisine Diyarbekir ispekterlerinden Bedri diğerine de Yozgat ispekterlerinden Şevket tayin edilmişlerdir. Her iki müfettiş şehrimize gelerek vazifelerine başlamışlardır.

Şimdiye kadar kültür direktörlüğü sağlık ispekterleri haftada iki defa direktörlükte toplanarak gelen hasta öğretmenleri muayene etmekte idiler. Kültür direktörlüğü bu vaziyeti yakından tetkik ederek bunun daha faydalı bir şekle konması için bazı teşebbüsler yapmıştır. Sağlık ispekterleri kültür direktörü Bay Tevfik Kutun başkanlığı altında bir toplantı yaparak yeni bir sağlık teşkilâtı vücuda getirmişlerdir.

Bu toplantıda mevcut doktorlardan iki heyeti sıhhiye teşkil edilmiştir. Bu heyeti sıhhiyeler muntazaman birer ay münavebe suretile çalışacaklardır. Heyeti sıhhiye her gün öğleden sonra yapılacak müracaatlara bakacak ve öğretmenleri muayene edecektir. Bundan başka öğretmenlere daha kolaylık olmak üzere her kaza doktoru kendi mıntakasındaki okulu çalışma yeri olarak ayıracak burada bir odayı muayenehane şekline sokacaktır. Bu muayene odasında muayene için lâzım olan bütün vesait ve eczalar da bulunacaktır. Sağlık ispekteri günün muayyen iki saatini burada geçirecek ve gelecek hastaları muayene edecektir. Geri kalan zamanlarda okulların sıhhat işlerile uğraşacaktır. Yeni yapılan bu şekil öğretmenlerin bu bakımdan bütün arzularını karşılamış olacaktır.

YABANCI VE AZLIK KADROLARI

Yabancı ve azlık okullarının yeni kadroları kültür bakanlığı tarafında tasdik edilerek şehrimize gelmek üzere postaya verilmiştir.

FELSEFE ÖĞRETMENLERININ KURSU

Liselerdeki felsefe öğretmenlerine yeni felsefe cereyanlarını göstermek maksadile Üniversitede bir kurs açılacağını yazmıştık.

Kurs 2 teşrinisaniden itibaren çalışmaya başlıyacaktır. Kursta felsefe tarihi dersini profesör Aster, Lojistik dersini de profesör Reihembach verecektir. Ders saatleri çarşamba ve pazartesi günleri olmak üzere saat 9 dan 11 e kadar kararlaştırılmıştır. Fakat bu saatler öğretmenlerin okullardaki derslerine engel olacağından değiştirilmesi düşünülmektedir. Bu kurs tedris yılı sonuna kadar devam edecek, tatil ayında da taşra öğretmenlerine yeniden Üniversitede bir felsefe kursu açılacaktır.

OKULLAR BEŞ GÜN TATIL

Cumuriyet bayramı münasebetile şehrimizdeki bütün lise orta ve ilk okullar pazartesi sabaha kadar tatildir. Dersler pazartesi sabahından itibaren başlıyacaktır.

YENİ TAYINLER

Üsküdar kız san'at okulu orta kısım fen bilgisi öğretmeni Bayan Necmiye Üsküdar ikinci orta okulu fen bilgisi öğretmenliğine, Bursa öğretmen okulu almanca öğretmenliği stajyerliğine de Bayan Fahrünnisa tayin edilmişlerdir.

TEMİZ SU İÇEBİLECEK MİYİZ?

Belediye halkın temiz su içmesini temin için tedbirler almaktadır. İki mürakibin mütemadiyen menba sularının doldurduldukları yerleri zaman, zaman dolaşmaları kararlaşmıştır.

Bundan başka su satan yerler de teftiş edilecektir.

ÖLÜ GÖMME İŞİ GECİKECEK

Belediye ölülerin yıkanıp gömülmesi için bir talimatname yapmış, bütçeye tahsisat koymuştu. Bütçe Ankarada Dahiliye vekâletinde tetkik edilirken bu tahsisatın yanlışlıkla çıkarıldığı görülmüştür. Tahsisatın yeniden ilâvesi için ölü gömme işi bir müddet daha gecikecektir.

14 üncü yıldönümü

(5 inci sayıfadan devam)

memleketin sinirlerini bir tek akorda çekip gerdiler. Hiç birinin tarihinde Sakarya destanı yok, Mudanya yok, Lozan ve Montrö yok. Bunların kimi kılıcın ganimeti, kimi zekânın payı, kimi faziletin hakkıdır. Türk, her türlü büyüklüğü birden kavrıyarak, bütün ululuğu ile göründü.

Toprağının üstüne artık el uzatılmaz bayrağını diktikten sonra, altını da fethe başladı. Yaradılıştanberi ışık görmemiş, dokunulmamış hazineleri işletiyor. Şan, şeref, alnından sonra servete de havusuyor.

Bunun içindir, bi Cumhuriyet bayramları, her yıl daha parlak geçitler, daha büyük şenlikler ve daha derin sevgilerle kutlulanıyor.

S. Gezgin

Vatandaş

Memlekete zinde bir nesil yetiştirmek için çalışan, uyuşturucu zehirlere karşı mücadele eden Yeşilayın rozetini geri çevirme.

BOĞAZİÇİ

Mecmuasının Cumhuriyet bayramı münasebetile çıkan fevkalâde sayısı bugünden itibaren Köprü ve Boğaziçi iskelelerinde satılmaktadır.

İçinde: Renkli resimler, Hüseyin Cahit Yalçının nefis bir makalesi, Mithat Cemalin en yeni şiiri, Salâhaddin Güngörün enson yazısı, Cemal Nadirin en güzel bir karikatürü, 75 numaralı vapura ait resim ve yazı ve bir çok şiir ve fotoğraflar vardır.

Polis Haberleri

Dün sabah feci bir tramvay kazası oldu

Samatyadan Sirkeciye gelen 594 numaralı tramvay arabası biletçisi 836 numaralı Hayri, tramvayın arkasına binmek istiyen çocukları kovmak isterken karşı taraftan gelen tramvayın camlarına çarpmış ve kırılan camlarla başından ağır surette yaralanmıştır. Hastahaneye kaldırıldıktan sonra yapılan tedavilere rağmen kurtarılamamış ölmüştür. Hayri muayenesinin yapılması için morga kaldırılmıştır.

KOCASI DÖVMÜŞ — Küçükpazar Mağaraaltı sokağında oturan Saime, bir senedenberi ayrı yaşadığı kocası Kâzım tarafmdan dövüldüğünü iddia etmiştir. Kâzım aranmaktadır.

TRAMVAYDAN DÜŞTÜ — Eminönü ile Bebek arasında işliyen tramvaydan atlıyan 13 yaşında Niko yere düşerek kaşından yaralanmıştır.

İP ATLARKEN — Arnavutköy Bostan sokak 18 numarada oturan Bolu meb'usu Mithatin manevî evlâdı 12 yaşlarında Neş'edar, ip atlamakta iken düşerek sol kolu kırılmış, tedavi için Şişli Çocuk hastahanesine kaldırılmıştır.

OTOMOBİL ÇARPTI — Pangaltıdan bisikletle gitmekte olan Mustafa ve arkasmdaki Salihe 1165 sayılı hususî otomobil çarpmış, Mustafa dizinden, Salih diş ve yüzünden yaralanmışlardır.

DENİZE DÜŞTÜ — Şişlide oturan 28 yaşlarında Sadi, köprünün Haliç tarafında sandala binerken denize düşmüş, etraftan yetişenler tarafmdan kurtarılmıştır.

16 YAŞINDA BİR SANATKAR

Ressam Bay Ali Sami Bayarın talebesinden 16 yaşında Bay Turgut Can seven şimdiye kadar yaptığı resimleri bir sergi halinde dün Eminönü Halkevinde teşhir etmiştir.

Resme büyük bir istidadı olduğu hocası tarafmdan söylenen gencin 46 eseri, teşhir edilmektedir. Dün hocası ziyaretçilere izahat vermiştir.

ilmî Felsefe

Dün ve Yarın Kitaplarındandır
Fiyatı 40 kuruştur

Denizyolları İŞLETMESİ

Acenteleri: Karaköy — Köprübaş Tel. 42362. Sirkeci Mühürdar Zade Han telefon: 22740

Mudanya Hattı
Kış Programı

1 İkinciteşrinden itibaren Mudanya hattında kış programının tatbikine başlanacaktır. Buna nazaran İstanbuldan Pazar, Salı, Perşembe ve Cuma günleri olmak üzere haftada dört posta kalkacaktır. İstanbuldan saat 8,30 da kalkacak bu postalardan Salı ve Cuma postaları gidiş ve dönüşte Armutlu ve Mudanyaya uğrayarak Gemliğe kadar gidecekler ve diğer iki posta yalnız Mudanyaya gidip gelecektir. Perşembe postası Mudanyadan aynı gün İstanbula dönecektir
(2603)

Eski tulumbacı ocağı bir irfan yurduna çevrildi:

Itfaiye mektebi dün merasimle açıldı

Bundan sonra itfaiyede hizmet gören bütün efrat mektepte okuyabak

Itfaiye töreninde vali nutkunu okuyor

Fatihte itfaiye müdürlüğü binasının yanında yeni yapılan itfaiye mektep binası ile garaj dün saat ondört buçukta törenle açılmıştır. Törende vali ve belediye reisi, belediyenin müdürleri, parti başkanları ve diğer bir çok davetliler bulunmuştur.

İtfaiye müzikası İstiklâl marşını çalmış, vali ve belediye reisi Bay Muhittin Üstündağ kapıdaki kurdelâyı keserek şu nutku söylemiştir:

"— Yeni yapılan itfaiye mektebile garaj binasının açılma töreni münasebetile itfaiyenin ehemmiyeti hakkında bilinen sözler ve fikirlerle, sizi sayın arkadaşlarım; yormak niyetinde değilim. Yalnız manzaranın kalplerimize verdiği emniyet ve inşirah bir kaç söze teşvik ediyor:

İtfaiyemiz durmadan tekemmüle doğru gidiyor. Belediyenin işi ele aldığı ilk zamanlarda en çok söndürme vasıtalarını tedarik etmek, teşkilâtı kurmak ve bunları şehrimizin hususî icaplarına yarayacak en uygun şekli bulmağa çalıştık. Son bir kaç yıldanberi de bu çalışmalarımıza muvazi olarak teşkilâtın teknik vasıtalarını yükseltmek, kabiliyetleri mümkün olan ileri derecelere vardırmak ve işin verimini arttırmak yolunda dikkatimizi ve emeklerimizi muhtelif istikametlere sürüyoruz.

İşte şimdi açılma törenini yapmakta olduğumuz mektep ve garaj bu düşüncelerin mahsulüdür. Bundan sonra itfaiyede hizmet gören herkes bu çatının ışığından geçecek, yapmakla mükellef mikyasta işin nazariyatını da geniş mikyasta öğrenerek bilgisi nisbetinde verimi de artmış olacaktır. Ve işte bu suretle hepimize malûm olan manaslie tulumbacı ocağını mektebe, bir irfan yurduna çevirmiş memleketin içtimaî durumunda fena gözle görülen fedakâr mensupları kendilerine lâyık temiz ve sayın yeri tutmuş oluyorlar. Ve işte yine bu suretlerle İstanbul itfaiyesi milletler arasında sayılı bir yer almış oluyor. Bu yeni kurumun şehrimiz için hayırlı olmasını dilerken bize işlerimizde durmadan yaptığı dikkatli ve ikazlı yardımlarından dolayı sayın umumî meclis azalarına şükranlarımı sunar ve itfaiye işlerini ve teşkilâtını yerulmak bilmez bir kayretle ve vazife duygusu ve bağlarile daima ilerletmeğe çalışan müdür B. İhsanı takdirle anarım...

Bundan sonra davetliler büfede çay ve pastalarla ağırlanmışlardır. Mektepte bir kaç güne kadar tedrisata başlanacaktır. İtfaiye efradı sıra ile bu mektepte okuyacaklardır.

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme Umum idaresi ilânları

Malatya — Çetinkaya hattının Yazıhandan sonra Kesikköprü — Hekimhan isimli iki istasyonun 1 — 11 — 936 tarihinden itibaren işletmeye açılacağı ve şimdilik Malatya — Hekimhan arasında perşembe günleri muhtelit trenler işletileceği muhterem halka ilân olunur. (2609)

Istanbul Defterdarlığından:

Cinsi ve mevkii	Senelik muhammen kirası Lira
Süleymaniyede yeni açılmış olan Orta mektep bakkaliyesi:	96
Davutpaşada Koca Mustafa paşa caddesinde Davutpaşa Orta mektebi bakkaliyesi:	48

Yukarda yazılı mektep bakkaliyelerinin senelik kiraları peşin verilmek şartile hizalarındaki kiralar üzerinden birer sene müddetle ve açık arttırma usulü ile ayrı ayrı kiraya verilecektir. İsteklilerin ve diğer şeraitini öğrenmek istiyenlerin hüsnühal ve seciye sahibi bulunduklarına ve mahkûmiyetleri olmadığına dair zabıta ve adliyeden alacakları resimli mazbatalarla ve yüzde 7,5 pey akçelerile 5 — 11 — 936 perşembe günü saat 14 de Millî Emlâk Müdürlüğünde toplanan Komisyona müracaatları. (M). (2352)

Medenî ve insanî zaferler panteonu

Cumuriyetimizin on üçüncü yıldönümünün şiarı budur

Dil Kurumu üyeleri ile yabancı âlimler bir arada.

Cumhuriyetimizin on üçüncü yılı dolgun bir verim zenginliğinin bütün neşesile ufkumuzun parlak bir köşesinden bize gülümsiyerek daha bol, daha mesut bir istikbal vadile çekilirken gözlerimizi bir an için etrafımızda gezdirmek bu on üç yılın bıraktığı yüksek ve hayret verici eserleri görmek, her Türkün göğsünü kıvançla kabartacak asîl bir duygu verir.

Bu on üç yıl içinde, Türkün kendi kanında sakladığı asırlar ve asırlardan kalma Tanrısal bir kudret, bütün gözleri kamaştıracak hârikalar icat ederken sulh ve sükûn çerçivesi içinde ne büyük zaferler kazanmıştır. Bu zaferler topların ve bombaların ufukları temellerinden oynatacak gibi sarsan kanlı gürültülerile ilân edilmemiştir.

Bu zaferler, insanları öldürerek, mamureleri birer yığın taş ve çamur haline getirerek kazanılmamıştır.

Bütün bunların aksine olarak dünyamıza başka medeniyetler, başka mamureler ve başka insanlar tanıtmıştır. Cumhuriyet Türkiyesi, asırların birbiri üzerine yüklenmiş olan kıskanç perdelerini parçalıyarak derece derece, tarihin bütün devrelerinde kılıcı kadar keskin olan zekâsile derlemiş, dünyanın beş kıtası üzerindeki atalarımızın çok geniş ve çok parlak kültür ve medeniyet eserlerini, onlara hiyanet eden nisyan canavarının pençesinden kurtarıp bugünkü medeniyet âleminin gözleri önüne sermiştir.

Hiç bir mamureye zarar vermeden, hiç bir kavmin bir damla kanını bile akıtmadan, kazandığı bu zaferden dönen Türkiye Cumhuriyeti, ganimet olarak, beraberinde ana medeniyet âlemini getirmiş, o âlemin asîl ve temiz alnında Türk güneşinin parıltısını göstermiştir.

Türkiye Cumhuriyetinin on üçüncü yılı, ezeliyetin başındaki taçtan en kıymetli taşları koparmak için atıldığı savaştan dönünce, o taşlarla ebediyetin boynuna bir gerdanlık takmıştır. Bu son zafer, ancak ebediyetle birlikte dünya yüzünden silinebilecektir.

Yer yüzündeki varlığını sekiz dokuz asırdan öteye götüremiyen milletler bir taraftan kendilerini doğuran büyük anayı, bir taraftan da o ananın kendilerine konuşma kabiliyetini veren dilini ararken çıkmaz yolların karanlıkları arasında bocalayıp kalmıştı. Yer yüzünün en eski sahibi olan Türk, Türkiye Cumhuriyetinin kuvvet ve kudretine dayanarak o çıkmaz yolların önündeki dikenli çitleri yıkmış, ezelin koynunda, bütün vazifelerini muvaffakiyetle yapmış bitirmiş olmaktan doğan bir zevkle ebedî uykusuna yatmış olan büyük anayı uyandırarak konuşturmuş ve aranılan ana dili de elde etmiştir. Bu dil ona, Türke yabancı değildi. Bugünkü sözlerinin ilk biçimini onda gördü ve adına Prototürk dedi.

Milletlerin büyük anası, Orta Asyanın ilk Türkü, her şeyi, her varlığı kendisinden bildiği Tanrı — güneşe taparken hayret, korku ve takdir ifade eden en tabiî sesini yalnız ona karşı çıkarıyor; Ondan gelen, onunla alâkası olan her şeyi, Tanrı işi olduğu için bir hürmet eseri olarak onlara karşı da o sesi kullanıyordu.

Ateş, ışık, mukaddes yer ve su, göklerden, ağaçlardan çıkan sesler, kuvvet, kudret... Hattâ kendisi, hattâ kendi sözü bile Tanrı, sahip, efendi, esas olan güneşle bir. Tanrısal mahiyet alıyor ve güneşin mukaddes adı olan "AG„ sesini bunlara da veriyordu.

İşte ezeliyet kadar eski olan prototürk dilinin bu taç pırlantasını Büyük Atatürkümüzün koruyucu kanatları altında çalışan "Türk Dili Kurumu„ eline almış ve ebediyete hediye etmiştir.

Türkiye Cumhuriyetinin kültür sahasında en büyük verimler vücuda getiren Türk Dili Kurumu, on üç yıl çalıştıktan sonra kazandığı bu sonsuz zaferi bütün dünyaya ilân etmekten geri kalmamıştı. Üçüncü dil kurultayı bu şerefi kendi üzerine almış, en derin bir çalışmadan doğan bu çok yüksek neticeyi, yabancı dil bilginlerinin gözü önüne koymuştur.

O zamana kadar Türk dillerile, ayrı bir ilim gibi uğraşan bilginler, bu gözler kamaştırıcı hakikatin önünde, ilkin, beklenildiği gibi hayret içinde kalmışlar ve çok doğru, yanılmaz bir metod olan yeni teorimizi tasvip ile bütün dünyaya ilân edeceklerini vaad etmişlerdir.

İşte, Türk olan büyük ananın dili bu suretle en parlak zaferini, Türkiye Cumhuriyeti on üçüncü yılının kutsal ellerine vermiş oluyor. Bu zafer, bütün dillerin üstünde parlıyan "Güneş — Dil„ teorisi odını almıya her bakımdan lâyık olan teorimizin dayandığı evrensel güneş kültürünün de zaferidir. Orta Asyadan kalkan bu kült bütün Afrika ve Avrupa ve amerikada asırlar ve asırlarca hüküm sürmüştür.

Türkiye Cumhuriyetinin on üçüncü yıl dönümü, Amerika keşfedilmezden önce orada medeniyetler ve hükümetler kurmuş olan Türk göçmenlerinde de güneş kültünün mevcut olduğunu bütün açıklığıyla göstermiştir.

Medenî ve insanî zaferlerin panteonu İşte Tyrkiye Cumhuriyetniin on üçüncü yılı!.

Dün ve Yarın

Tercüme külliyatı

No. 60

Yeni Kadın

CEMİL SENA ONGUN

Fiyatı: 40 kuruş. Tevzi yeri Vakıt kütüphanesi İstanbul

Bu kitapla Dün ve Yarın tercüme külliyatının altıncı serisi tamamlanmıştır.

Kültür

Geçen bir yılın içindeki çalışmalar

Cumhuriyetin on üçüncü yıl dönümünü kaparken dönüp arkamıza baktığımız zaman kültür hayatında en mühim hâdise olarak üçüncü Türk Dili kurultayının toplanışını görürüz. Türk dilinin bütün dünya dillerine ana olmuş eski ve medenî büyük bir dil olduğu tezi üzerindeki çalışmalar, Cumhuriyetin on üçüncü yılında mükâfatını görmüş sayılır. Bu mükâfat, bu tezin, ilim dünyasının dört bir ucağından gelmiş milletlerarası şöhretli kimseler karşısında bu davanın anlatılmasına ve onların alâka ve tasviplerinin kazanılmasına imkân hasıl olmasıdır.

Türk tarihi üzerindeki araştırmalar da bu yıl değerli neticeler kazandı. Anadolunun bir çok yerlerinde yapılan arkeolojik araştırmalarda Eti tarihini aydınlatacak değerde medeniyet vesikaları ele geçirildi.

Şerefle dolu eski tarihe ait olan bu çalışmaların yolunda yakın tarihe ait hizmetleri de saygı ile analım: Türk resim sanatının yarım asırlık mazisini canlandırmak üzere İstanbulda Güzel sanatlar akademisinde açılan sergiden bahsetmek istiyoruz...

Seyircilere bizde resim sanatinin geçirdiği ilerleme merhalelerini yan yana getirip göstermek gibi faydalı ve zevkli bir hedef güden bu sergiden alınan en büyük netice, bizce memlekette daimî bir resim müzesi kurulmasındaki büyük faydayı belirtmiş olmasıdır. Bu yoldaki teşebbüslerden henüz son alınmadı. Cumhuriyetin on dördüncü yılı da bunu temin ederse pek yerinde bir iş yapılmış olur.

İstanbul belediyesinin kırk gün kırk gece şenlikleri arasında Taksimde açtığı karikatür sergisi de bu yılın kültür tarihine kaydedilmiş bir neşe sayfasıdır. Bu yolda yetişen kıymetleri ve şimdiye kadar neler yapıldığını görmek hem eğlenceli, hem de faydalı oldu. Öğrendik ki karikatürcülüğümüz gerilememiştir, ilerilemektedir.

Kırk gün kırk gece şenlikleri arasındaki Balkan festivali münasebetile İstanbulda gösterilen memleket oyunlarını da canlı ve sevimli bir folklör çalışması tezahürü olarak yazmak isterim. Nitekim İstanbul belediyesi geçen yıl ehemmiyetli bir kültür hâdisesi olarak bu yolda bir karar almıştır. İstanbul şehir meclisinde müzakere ve kabul edilen Konservatuvar talimatnamesine bir madde ilâve edilerek halk şarkılarını ve millî dansları toplamak ve etud etmek Konservatuvara vazife olarak verilmiştir.

Cumhuriyetin on üçüncü yılında tiyatro faaliyeti, bir yandan memleketin her yerindeki Halkevlerinin temsil şubeleri çalışmalarına hız verilmesi şeklinde tecelli etti. Bir yandan da İstanbulda şehir tiyatrosu mutad çalışmasına devam etti. Aynı zamanda Halk Opereti isimli teşekkül temsiller verdi.

Bu sahada mühim bir hâdise de Almanyadan bir tiyatro mütehassısı getirtilmesi, tetkikler yaptırılmasıdır. Mütehassısın verdiği rapora göre Ankarada tiyatro kısmı da olan bir konservatuvar kurmak için hazırlıklara başlanmıştır. Bunun neticesini de on dördüncü yılın tarihi içinde yazabileceğimizi ümit etmek istiyoruz.

Millî kütüphanemize ilâve edilen hatırat, roman, tarih ve ilim tetkikleri yolundaki kitaplar da geçen yılın kültür işleri arasında sayılabilir.

NUMROTAJ İŞİNDE YOLSUZLUK MU VAR?

Geçen sene yapılan numerotaj işinde yolsuzluklar yapıldığı, bu arada dört memurun idare heyetine verildiği söylenmektedir.

Parçalanan otobüs

Şoför ne diyor?

Otobüste kimler vardı?

Facianın dehşetini gösteren acıklı manzaralar.

Eskişehir civarında vukua gelen feci otobüs kazasını bütün tafsilâtile dün anlatmış ve en son haberleri bildirmiştik.

Eskişehir muhabirimizin dün gece telefonla kabe verdiğine göre tahkikat devam etmektedir. Bu arada sorguya çekilen şoför Ahmet şunları söylemiştir:

"— Ben 12 senelik şoförüm. Ehliyetimi yeni bitirdim. Bu otobüsü yeni alarak işe başladım. Treni geldiğini görmedim. Yolcuları beni:

— Tren geliyor diye ikaz ettikleri yalandır. Yalnız tren yoluna çıkınca şoför muavin Muhittin:

— Kaç! Tren geliyor!

Dedi ise de otobüsü kurtaramadım. Başıma da bu feci kaza geldi.

Tren makinisti Mes'ut kendisile yarışa kalkan otobüs şoförünü düdük çalarak ikaz ettiğini, fakat bir geçit yerindeo tobüsün tren hattında görüldüğünü, kazanın önlenmesine imkân olmadığını söylemişir.

OTOBÜSTEKİ YOLCULARIN İSİMLERİ

Bursadan alınan haberlere göre otobüse binen yolcuların listesi şudur:

(Ölü ve yaralılardan şimdiye kadar teşhis edilenlerin isimlerini dün bildirmiştik).

İstanbullu Ali kızı Şükriye üç çocuğu ile beraber, Mucurlu Mehmet oğlu Mehmet ailesile beraber, Gelibolulu Hüseyin Kâmil ailesile ve dört çocuğile beraber, Bursalı Mehmet Emin kızı Seher, Mehmet oğlu Mecit ve Ali, Ankaralı Mustafa kızı Huri bir çocuğile beraber, Eskişehirli Kadri kızı Fatma, Eskişehirli Hüseyin Hulûsi, Bursalı Numan oğlu İsmail, Eskişehirli Hüseyin oğlu İsmail, Eskişehirli Nuri oğlu Ramazan.

Yeni çıktı

Kültür Serisi

No. 23

Andre Moruva

HAYDAR RİFAT

İklimler

İkinci Tabı

İstanbul — 1936

Fiyatı 100 Kuruştur

VAKIT Kütüphanesi — İstanbul

İstanbul Belediyesi Ilânları

	Keşif ve muhammen bedeli	ilk teminatı
Büyükçekmece yatı okulu için Karaağaç, arkalık, tutkal, ispirto ve saire.	150	11 lira 25 K.
Beyoğlu hastahanesine 50 metre mikâp kum.	150	11 „ 25 „
Karaağaç müessesatına lüzumu olan 9 türlü elektrik malzemesi.	103	7 „ 73 „
Çöp kamyonuna lüzumu olan iki iç iki dış lâstik (6×32) boyunda.	350	26 „ 25 „
Sinanpaşa medresesinin odaları damının aktarılması.	89,60	6 „ 72 „

Yukarda keşif ve muhammen bedelleri yazılı olan malzeme ayrı ayrı pazarlığa konulmuşlardır. Keşif evrakı ve şartnameleri encümen kaleminde görülebilir. İstekliler hizalarında gösterilen ilk teminat makbuz veya mektubile beraber 3 — 11 — 936 salı günü saat 14 de daimî encümende bulunmalıdırlar.

(B.) (2595)

Hepsine 53 lira kıymet biçilen Fatih itfaiye müdürlüğü binası karşısındaki arsada muhtelif inşaat malzemesi satılmak üzere açık arttırmaya konulmuş ise de belli ihale gününde giren bulunmadığından arttırma 3 — 11 — 936 salı gününe uzatılmıştır. Şartnamesi levazım müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 4 liralık ilk teminat makbuz veya mektubile beraber yukarda yazılı günde saat 14 de daimî encümende bulunmalıdırlar. (B.) (2596)

diyor ve ilâve ediyor: "Zamanımızda sinema stüdyolarında klâsik güzellik günde 8 dolar ve zekâ 100 dolar kıymettedir. Güzel yüzler ise, zekâdan ve gençleşmiş bir tenden daha fazla, 1000 dolar kıymetindedir.

Sinema artistlerinin yakıcı ve kuvvetli projektörleri altında çalışırken onların yüzlerini çabuk soldurarak sertleştiren ve buruşturan bu projektörlerdir. Birçok yıldızlar, yüzlerini düzeltmek ve güzelleştirmek için güzellik müesseselerinde bütün servetlerini feda ediyorlardı. Fakat, bugün... Her yıldız, kendi kendine tevessül edeceği basit bir tedbir sayesinde ciltlerinin taravetini vikâye edebilirler. Viyana üniversiesi profesörü doktor Stesj tarafından keşif ve genç hayvanlardan istihsal edilen cildi besleyici ve gençleştirici Biocel cevheri şimdi pembe rengindeki Tokalon kreminde mevcuttur. Gece yatmazdan evvel kullandıkta, siz uyurken cildinizi besler ve gençleştirir. Buruşukluklar ve çizgiler silinir. Bu sayede her kadın birkaç hafta zarfında 10—15 yaş genç leşmeğe muvaffak olabilir. Gündüzleri ise (yağsız) beyaz rengindeki Tokalon kremi kullandıkta bütün siyah benleri giderir, ve açık mesamatı kapatır ve cildi beyazlatıp gençleştirir.

Aç karnına bir kahve kaşığı alındıkta

Kabızlığı defeder

Yemeklerden birer saat sonra alınırsa HAZIMSIZLIĞI, mide ekşilik ve yanmalarını giderir. Ağızdaki tatsızlık ve kokuyu izale eder. HOROS markalı ambalâjına dikkat. Deposu: Mazon ve Botton ecza deposu, Yenipostane arkası Aşir Ef. Sok. No. 47.

Bayanlar

Kış mevsimi yaklaştı, yakında kürk manto giyinmeğe başlıyacaksınız: BEYKO ticarethanesi 12 ay vade ile kefaletsiz olarak KÜRK MANTOLARI satmaktadır.

12

Av vade

Anadoludan ayni şeraitle kabul edilir

BEYKO

Mahmutpaşa Kürkçü han içerisinde

Telefon: 21685

Beşiktaş İcra Dairesinden:

Beşiktaşta Akaretlerde 19 numaralı dükkânı 1.8.935 den itibaren bir sene müddetle Akaretler mütevelli kaymakamı Mürtezadan Mustafanın kiralamış olduğu yerin hitamı müddetine binaen tahliyesi hakkında 31.8.936 tarihinde yollanan tahliye emri arkasına Mustafa mezkûr 19 numaralı mahalli terkedip bir semti meçhule gittiği beyan edilmiş ve alacaklının sebkeden talebi üzerine ilânen tebligat icrasına karar verilmiş olduğundan işbu tarihten bilitibar 15 gün zarfında 19 numaralı gayri menkulün tahliye edilmesi veyahut kiranın yenilendiğine dair bir mukavele yine bu tarihten bilitibar beş gün içinde ibraz veya şifahen veyahut tahriren icra dairesinin 936/1427 numaralı dosyasına bildirilmesi bu müddet içinde itirazda bulunulmaz veya gayri menkul tahliye edilmezse kiralanan gayri menkul cebren tahliye ile sahibine teslim olunacağı tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

(V. No. 18880)

Yakacıkta satılık arsalar

Yakacığın en güzel yeri olan Sanatoryom caddesinde gayet ucuz fiyatla satılıktır.

Arzu edenler Şeref otel müstecirine müracaat.

İstanbul Asliye Üçüncü Hukuk Mahkemesinden:

Beyoğlunda Sakızağacında 19 numarada oturan Mari tarafından Beyoğlunda Sakızağacında 41 numarada oturan Ligâr Bileviç aleyhine açılan ve mahkememizin 935/1078 numarasına kaydolunan boşanma davasının duruşma günü olarak 18.11.936 saat 14 tayin olunmuş ve ilânen tebliğine karar verilmiştir. Müddeialeyhi mumaileyh mezkûr günde mahkemeye gelmez veya bir vekili kanunî göndermezse hakkında gıyap kararı ittihaz olunacağı tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

(V. No. 18879)

BU TECRÜBEYE TAHAMMUL EDEN YALNIZ HAVALANDIRILMIŞ BİR PUDRA VARDIR

Sabah dokuzdan akşam saat beşe kadar mat, saf ve sevimli bir ten. Gündüz tekrar pudralanmıya hacet yok. İşte; havalandırılmış yeni Tokalon pudrasının garanti muhassenatı bunlardır. Bu cazip havalandırma usulü, Parisli bir kimyagerin keşfidir. Bu usul dairesinde havası top landırılmış yegâne hafif pudradır. Şimdiye kadar yapılan pudralardan on defa daha saf ve daha hafiftir. Bu usul, Tokalon pudrasının istihzarında kullanılmaktadır. İşte bunun içindir ki, Tokalon pudrası, daha muntazam ve daha mükemmel bir tarzda yapışır cildi hemen hemen görünmez bir güzellik tabakası ile kaplar ve yüze tabii bir güzellik verir ve modası geçmiş ve yüze bir makiyaj şeklini vermeden kalın âdi pudralardan tamamen başka bir tesir yapar. Bu yeni Tokalon pudrası yüze yapışık kaldığı cihetle buna "8 saatlik pudra,, tâbir derler. Artık ne parlak burun, ne yağlı cilt görünmiyecek, belki rüzgâr, yağmurun ve terlemnin icrayı tesir edemiyeceği mat, saf ve sevimli bir ten görünecektir.

Yuca Ülkü Liseleri

Lise Hazırlık Sınıfı

Hariçten sınava girmek istiyenleri hazırlar öğremler (Yuca Ülkü) Lisesinin tanınmış ve kudretli öğretmenleri tarafından ve iş sahiplerinin işlerine engel olmıyacak saatlerde verilir. Öğremlere 15 — 10 — 936 dan itibaren başlanmıştır.

Istiklâl Lisesi

Direktörlüğünden:

1 — Bazı sınıflar için yatılı yatısız talebe kaydına devam edilmektedir

2 — İstiyenlere kayıt ve kabul şartlarını bildiren tarifname gönderilir.

Şehzadebaşı polis karakolu arkasında. Telefon 22534

OSMANLI BANKASI

ilân

%3 faizli, 1911 ihraçlı MISIR KREDİ FONSYE tahvillerinin 1 — 12 — 1936 tarihinde yapılacak itfa çekimnde başa baş tediyesi tehlikesine karşı, Osmanlı Bankası Galata merkezi ile Yenicami ve Beyoğlu şubeleri tarafından pek iyi şartlarla sigorta edileceği, mezkûr tahvilât hâmillerinin malûmu olmak üzere ilân olunur.

İstanbul Vakıflar Direktörlüğü ilânları

Değeri Lira	K.	Pey parası Lira	K.	
134	27	10	05	Zeyrekte Hüsambey mahallesinde 2 ci çıkmazında eski 26 Nr. lı 46,58 metre arsanın tamamı. 5956
156	00	12	38	Ayvansarayda Yavedud mahallesinde Tokluibrahimdede sokağında 32 Nr. lı 230 metre arsasile 20 metre üzerine mebni ahşap odanın tamamı. 1180
1330	00	99	75	Çemberlitaşta Mollafenari mahallesinde Nuruosmaniye caddesinde eski 24 yeni 22 Nr. lı 332,50 metre arsanın tamamı. 1155

Yukarda yazılı mallara ilk arttırmada istekli çıkmadığından ihalesi on gün uzatılmıştır. İsteklilerin 6 — 11 — 936 cuma günü saat 15 te Mahlûlât kalemine gelmeleri. (2600)

Belgrattaki görüşmelerden sonra

Balkan antantı ile küçük antant

Birbirlerine yaklaşıyorlar

Bir İngiliz gazetesinin Balkanlardaki sıkı temaslar hakkında yazdıkları

Dünkü posta ile gelen İngiliz gazetelerinden "The Observer" "Belgrafta toplanan diplomatlar", "Balkanlarda daha sıkı bağlar temini", "Küçük antantın plânları" gibi başlıklarla Balkan misakı ve küçük antanta dahil devletlere ait şayanı dikkat bir yazı neşretmiştir. Viyana mahreçli bu yazıyı aşağıya iktibas ediyoruz:

"Avrupada devlet adamlarının bir memleketten bir memlekete gitmeleri nadir bir şey değilse de, küçük antant ve Balkan antantı nazır ve vekillerinin şimdi artmış görülen faaliyetleri hiç şüphesiz biraz şayanı dikkattir. Belki de gizli tutulduğu için Romanya Başvekili M. Tatareskonun son defa Belgrata yaptığı seyahat, mutadın fevkinde bir alâka uyandırdı. Fakat bu seyahat, her iki ittifak sisteminin de liderleri arasında son defa yapılan bir çok seyahatler zincirinin ancak bir halkasıdır.

Bundan daha beş hafta evvel, Yugoslav Başvekili M. Stoyadinoviç Bükreşteydi. Ve şimdi umumiyetle "Tataresko — Stoyadinoviç muahedesi,, adiyle anılan mühim anlaşma imzalandı. Bu anlaşma, her iki memleketin sür'atle ve mükemmelen silâhlanabilmesi için ham maddelerini daha geniş bir esas dahilinde mübadele etmeği temin eyliyordu.

Eylülün 10 unda imzalanan bu anlaşmanın ardından çok geçmeden Bratislava'da küçük antant konferansı toplandı. Bu konferansta Romanya ile Yugoslavya arasında yapılan muahede teyit edildiği gibi Çekoslovakyaya teşmil etmek için hazırlıklarda bulunuldu.

Çekoslovak hariciye nazırı doktor Krofta, son defa Prag parlâmentosu hariciye encümeninde söylediği bir nutukta "Bratislava konferansı" için demiştir ki:

"— Bu konferansta küçük antant devletleri, sulhu yalnız garpta organize etmenin kendileri için kâfi bir teminat olmadığını bildiklerinden, mevcut vasıtalarını organize ve cemetmek işinde daha ileri giderek, bir gün emniyetleri tehlikeye düştüğü zaman ne gibi mecburiyet altında bulunacaklarını tam manasile tayin etmeğe karar vermişlerdir.,,

Bu mecburiyetlerin nelerden ibaret olduğu söylenmektedir. Fakat hiç şüphe yok ki üç memleketin muhtelif taahhütlerine Bratislava konferansında bir insicam verildi.

Sonra Belgrata diğer mühim ziyaretçiler geldi. Yeni Romanya hariciye nazırı M. Antonesko Cenevreden dönerken Belgratta iki gün kaldı. Türkiye hariciye nazırı Dr. Rüştü Aras da oraya uğradı. Sonra Romanya Başvekili Tatarescu'nun ziyareti vaki oldu ki, buna "nezaket ziyareti,, adı verilmekle beraber, iki memleket başvekili arasında müteaddit konuşmalar yapıldı. Ve Yugoslav harbiye nazırı general Mariç'in de bulunduğu bir öğle ziyafeti verildi. Hiç şüphesiz bu yeni ziyaret, şimdi artmakta olan mütekabil emniyet ve yardım tedbirlerine bir şey daha ilâve etmiştir.

M. Stoyadinoviç şimdi Ankarada... Bu, epey mühim bir fırsat olarak telâkki ediliyor. Çünkü salâhiyettar Yugoslav mahafilinin bugünkü hissiyatına bakılırsa, hâkim olan duygu şudur: İngiltere büyük devletler arasında Yugoslavyanın en itimat edilen dostu sayılırken, Türkiye dahi, Belgratta, askerî menfaatlerin en kuvvetlisi telâkki edilmektedir.

Belgratta inanıldığına göre Ankaradaki görüşmeler beş hafta evvel Bükreşte yapılanlara benziyen anlaşmalarla neticelenecektir. Tehlikeli dünya vaziyeti karşısında küçük antant ve Balkan antantı şimdi müdafaa için mıntakavi gruplanmalar teşkil ederek ve bu**göne kadar bazılarını ikiye** ayıran âmilleri ortadan kaldırmağa çalışarak birbirlerine yaklaşıyorlar.

Vaziyet şöylece hülâsa edilebilir:

1) Müşterek emniyet sisteminin hezimete uğraması göz önünde tutularak itifak sistemini sağlamlamağa matuf, gittikçe artan bir arzu mevcuttur.

2) — Akit devletlerin erkânı harbiye plânlarını daha muayyen hatlar üzerinde tekemmül ettirmek ve bu memleketlerden biri üçüncü bir memleket tarafından hücuma uğradığı zaman, gösterilecek askerî ve malî yardımın ne derecelere kadar olacağını kararlaştırmak tasavvuru vardır.

3) Silâhlanmak ve hazırlanmak hususunu daha müessir ve seri surette başarmak için iktısadî vasıtaların mezcedilmesi yolunda da bir plân vücuda getirilmektedir.

4) İki ittifakın haricinde kalan devletlerle de münasebetler teşkil etmek ümidi mevcuttur. Rusya ile olan münasebat belki mazide en büyük mania idi, fakat bu münasebetler şimdi daha kat'î şekilde tebellür ediyor. Çekoslovakya ve Türkiye, hemen hemen bir ittifak derecesine varan bir münasebetle bağlanıyorlar. Diğer taraftan Yugoslavya ve Romanya, Rusya ile bugünkünden daha yakın bir ilişik tesisine daha az mütemayildirler.

İki ittifak grupunun Fransa ile de münasebetlerinde sağlam bir ilerleyiş görülmüştür. Bütün bu memleketler, muahedeleri değiştirmek aleyhtarı, bugünkü hudutları olduğu gibi muhafaza fikrinin müdafileri bulundukları için tabiatile Fransaya bir dost gözile bakıyorlar. Çekoslovakya her zaman bu alâkayı göstermiştir.

Fakat bugün, krallarının Marsilya'da öldürülmesinden sonra Fransadan biraz inhiraf etmiş olan Yugoslavya bile, harbiye nazırları general Mariç'in Fransız merkezini ziyaretindenberi Parisle münasebetlerini ilerletmiştir.

HABER gazetesi

Pazartesi günü çok mühim bir eserin tefrikasına başlıyor:

Mareşal Allenbi Filistinde Türk ordularına karşı nasıl harp etti?

Bu mühim mevzuu, bu harbe bizzat iştirak etmiş İngiliz hava zabitlerinden Keuneth Brovn Collins yazmıştır.

HABER aynı zamanda bu harbe iştirak etmiş veya malûmatı oaln askerlerimizden soruyor:

"Bu eseri takip ediniz, hakikate uymıyan yerleri varsa bildiriniz. Bu zahmetiniz tarihin karanlık kalmış noktalarını aydınlatmıya yarıyacaktır ve HABER size alâkanızdan dolayı müteşekkir kaalcaktır.,,

Havadan, karadan, denizden yapılan casusluk ve mukabil casusluk, bir Rus güzelinin bu casuslukta oynadığı mühim rol, istihbarat bürolarının esrarı, çöllerde sergüzeştler, mağlûbiyetler, zaferler, pusular, baskınlar, ölüm ve ölümlerden daradar kurtuluşlar, bu en büyük harp hikâyesinin çok renkli ve canlı birer safhasını teşkil etmektedir.

Bu eser kuru kuruya bir tarih değildir. Bu zat gözlerile gördüklerini, kulaklarile işittiklerini anlattığını iddia etmektedir.

Doğru mu söylüyor?

Buna cevap verecek yalnız bu harbe iştirak etmiş, malûmatı bulunan kumandanlarımızdır.

Emniyet memurları arasında

üçüncü komiserliğe terfi edenler

Tam listeyi neşrediyoruz:

Ankara, 28 — İmtihanda muvaffak olup münhal olmamasından üçüncü komiserliğe namzet kalan polis memurları:

İstanbul 612 Hamdi, Trabzon 27 Talât, Maraş 12 A. Naci, Samsun 15 Nuri, Samsun 19 Ali, İstanbul 1589 Mustafa, Tekirdağ 23 Hüsnü, İstanbul 954 M. Nejat, İstanbul 746 Mehmet, Balıkesir 24 Hasan, Kırklareli 11 Hasan, İstanbul 587 M. Ali, İstanbul 718 Ali, İstanbul 561 İ. Hakkı, Muğla 22 Mustafa, Samsun 22 Kâzım, İstanbul 422 Salih, İstanbul 923 Şükrü, Eskişehir 20 A. Vahdeti, İstanbul 1347 Kâzım, İstanbul 1691 Servet, İstanbul 537 Kemal, İstanbul 1235 Sabri, İstanbul 88 Derviş, İstanbul 1101 M. Atâ, Ankara 197 Halil, İzmir 196 A. Şükrü, İstanbul 59 A. Haydar, Aydın 10 Zeki, Ankara 151 Şevket, İstanbul 1247 M. Fevzi, İstanbul 740 Şerafettin, Seyhan 55 Atıf, İstanbul 1480 A. Nurettin, Samsun 32 Tevfik.

Seyhan 30 Ali, İstanbul 1737 H. Tahsin, Eskişehir 24 Cengiz, İstanbul 1383 Ahmet, Afyon 13 A. Rıza, Çorum 3 Sadık, İstanbul 173 A. Remzi, İstanbul 1724 İrfan, Kastamonu 14 Muharrem, Denizli 4 Ali, Kars 17 Mustafa, İstanbul 675 Ahmet, Trabzon 18 A. Rıza, Trabzon 26 Yunus, İstanbul 684 Nazif, İstanbul 1077 Nurettin Kocaeli 45 Kemal, İçel 20 Mustafa, Kütahya 13 H. Kâmil, İstanbul 1376 M. Salim, Ankara 266 Muhsin, Tokat 6 Cemal, İstanbul 666 Nihat, Tekirdağ 5 Kemal, Samsun 25 Muammer, İstanbul 558 M. Kâzım, İstanbul 908 Tevfik, İstanbul 1305 Süleyman, İstanbul 822 Z. Vahit, İstanbul 545 H. Muammer, Trabzon 7 Mustafa, Trabzon 16 A. Rıza, İstanbul 824 A. Burhan, İstanbul 493 Aziz, Trabzon 5 Galip, Edirne 74 Kâzım, Erzincan 4 A. Hamdi, Gaziantep 31 Ahmet, Kütahya 12 Mustafa, Tekirdağ 19 M. Hikmet, İstanbul 1770 Ali Rıza, İzmir 48 Abdülgani, İstanbul 46 M. Şevki, İstanbul 690 Ziya, İzmir 86 Zeki, İzmir 93 Ekrem, Çanakkale 1 Kâzım, İstanbul 792 Burhanettin, İstanbul 1439 Durmuş, İsttanbul 563 Necati, Balıkesir 6 Mehmet, Van 4 Hasan, İstanbul 492 M. Arif, İstanbul 1675 Ziyaettin, Ordu 4 Rifat, İstanbul 1685 İskender, Eskişehir 10 Şevki, İstanbul 1548 Reşat, İstanbul 833 Hasan, Balıkesir 16 Edip, Edirne 15 O. Nuri, İstanbul 103 Muhsin, İstanbul 832 Yaşar, İstanbul 18 Hilmi, İstanbul 1451 Mustafa, Balıkesir 19 Ramazan, İstanbul 1628 Asaf, İstanbul 774 A. İhsan, İstanbul 1313 H. Rasim, İzmir 193 Ali, Ankara 305 M. Emin, İstanbul 901 İbrahim, Sinop 5 Emin, Kars 13 Tevfik, İstanbul 12 İ. Fevzi, Edirne24 M. İsmet, İsttanbul 903 Alâettin, Trabzon 49 Mustafa, İstanbul1433 Abdülkadir, Ordu 6 Muammer, İzmir 162 Yusuf Kenan, Bilecik 4 Hüsnü, Gaziantep 32 Turan, İzmir 278 Ferit, İstanbul 1798 M. Tevfik, Seyhan 85 Galip, Ordu 9 Osman, Kastamonu 22 Sırrı, Edirne 8 Yusuf. Edirne 34 Kemal, Tokat 14 Rifat, Bursa 66 Zeki, İzmir 179 A. Rıza, İstanbul 238 İzzet, Kayseri 25 Mehmet, İstanbul 1032 Ahmet, İzmir 33 Süleyman, İstanbul 1664 Osman, Urfa 24 İhsan, İstanbul 1682 Necmettin, Ankara 200 Hilzı, İstanbul 940 M. Kemal, Seyhan 94 Celâlettin, Aydın 9 Emin, İstanbul 237 M. Nuri, İstanbul 274 İ. Etem, İstanbul 524 H. Nazmi, İstanbul 937 Salih, İstanbul 282 Şükrü, İstanbul 294 M. Alâettin, Ankara 321 Hüseyin, Ankara116 Mehmet, İstanbul 1717 Mustafa, İstanbul 438 Ahmet, İstanbul 1621 Kâzım, İstanbul 1541 A. Hulûsi, İstanbul 953 Ahmet, İstanbul 92 Hamit, İstanbul1550 M. İhsan, İstanbul 1117 Abdullah, İstanbul 934 M. Ali, İstanbul 161 A. Tevfik, İzmir 43 Remzi, İstanbul 401 Nurettin, İstanbul 412 Rifat,.

İsttanbul 450 A. Remzi, İstanbul 484 A. İhsan, İstanbul 1710 M. Emin, İstanbul 1518 Osman, İstanbul 1673 Mahmut, İstanbul 1335 Salâhattin, İstanbul 151 M. Aziz, İstanbul 1765 İsmail, İstanbul 1092 Kadri, İstanbul 1780 H. Hüsnü, İstanbul 613 M. Necmettin, Niğde 3 M. Galip, Sivas 11 Edip, İstanbul 1339 Hüsnü, İstanbul 713 M. Sabri, İzmir 211 İ. Talât, İstanbul 1223 Cemal, İstanbul 970 Halit, İzmir 140 Ziya, İçel 38 Cevat, İçel 23 Sırrı, İstanbul 1158 M. Zeki, İstanbul 1221 Cevat, İstanbul 1243 A. Adnan, İstanbul 1252 Ahmet, İstanbul 850 Süleyman, İstanbul 325 A. Kemalettin, İstanbul 1095 Yaşar, İstanbul 809 Y. Rıza, İstanbul 1225 H. İskender, İsparta 4 Süleyman, Çankırı 7 H. Basrı, İstanbul 1355 Ö. Lûtfi, Kırşehir 3 Hâmi, İstanbul 969 M. Raşit, İstanbul 662 Kadri, İzmir 105 H. Avni, İstanbul 1070 Hasan Tahsin, İstanbul 543 Abdülkadir, Kars 28 Hikmet, İstanbul 1463 Mustafa, İstanbul 1108 Ahmet, Bilecik 5 Ragıp, İstanbul 644 H. Rifat, İzmir 36 Kâzım, Isparta 8 Mehmet, İstanbul 1159 M. Server, İstanbul 189 Mustafa, İstanbul 626 Hadi, Muş 12 Hulûsi, İstanbul 913 Şükrü, İstanbul 198 Recep İstanbul 224 Hakkı, İzmir 226 Y. Kemal, Van 13 İlyas.

İstanbul 1739 Nurettin, İstanbul 1384 Asım, İstanbul 960 Bahaettin, İstanbul 844 M. Ali, İstanbul 948 Kâzım, İstanbul 1054 A. Kemal, İstanbul 1155 M. Ali, İstanbul 1403 Cemil, İstanbul 1641 Abdülvehap, İstanbul 1646 Sadullah, İstanbul 1720 Mehmet, İstanbul 838 Hasan, İstanbul 1146 H. Hilmi, İstanbul 1586 Hasan, İstanbul 534 M. Halil, İstanbul 591 İbrahim, İstanbul 1559 M. Salim, İstanbul 371 Tahsin, İstanbul 911 Osman, İstanbul 314 A. Rıza, İstanbul 526 Muzaffer, İstanbul 1547 H. Nevzat, İstanbul 1057 Hidayet, İstanbul 429 Kemal, İstanbul 907 Ahmet, İstanbul 1386 Tevfik, İstanbul 344 İzzet, İstanbul 1113 İ. Nevzat, Ankara 72 Hasan.

Bakırköy kaza merkezi binası dün açıldı

Bakırköy Parti binasının açılma töreninde

Cumuriyet Halk Partisi Bakırköy kaza merkezi ittihaz edilmek üzere Bakırköyde İstanbul caddesinde büyük bir bina satın alınmıştı.

Yeniden tamir ve tefriş edilen binanın açılma töreni dün saat on beşte Parti vilâyet idare heyeti başkanı vali Bay Muhittin Üstündağ tarafından yapılmıştır. Açılma töreninde Parti başkanları bulunmuştur.

Bir verrisen bin kazanabilirsin, Bir kaybedersen paran heba olmamıştır. Hem yüzlerce vatandaşınızı zengin etmiş, hem de yurdunun göklerine bir kaç filo katmış olursun. Bu yüzlerce zenginden birinin de senin olmıyavağını kim iddia edebilir?

İNHİSAR ŞARAPLARI
UCUZLADI

KIRMIZI
BEYAZ SEK
BEYAZ DÖMİ SEK

YENİ FİATLAR:

70	cl.	35	Kuruş
2.	Lit.	70	„
3.40	„	100	„

70	cl. lik şişe için	10	Kuruş
2.	Lit. „ „	15	„
3.40	„ „	25	„

ayrıca depozito alınır. Şişeler getirilince depozito geri verilir.

Açık satmak isteyenlere hususî şartlarla litresi 22 kuruştan verilir.

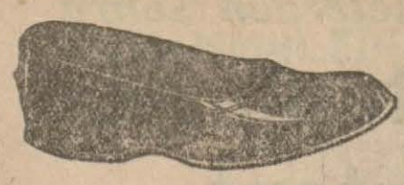

MÜHİM İLÂN

1906 R.G.A. TRAPEZ RYSKA-GUMMIFABRIKS-AKTIE-BOLAGET MALMÖ

Meşhur Rus - İsveç

TRAPEZ
LASTİK ve ŞOSONLARI

taze mallarımızı bu sene de müşterilerimizi memnun etmek için büyük fedakârlıklarla getirdik. Bütün toptan ve perakende mağazalarında bulabilirsiniz. İsveç "TRAPEZ,, fabrikası

PERTEV
DİŞ MACUNU

Diş hastaliklarinin en büyük düşmanidir.

C.N.

Şirketi Hayriyeden:

Oturdukları karyelerin mekteplerine giden talebeye yalnız yaz tatili müddetince hükmü muteber olmak üzere verilmiş olan pasoların müddeti bu ayın sonunda bitecek ise de bu kısım talebenin de mekteplerin hafta tatillerinde (cumartesi öğleden sonra dahil) ve bayram günlerinde köprü ve Boğazın her iskelesi arasında paso bileti ile seyahat edebilmelerini teminen yeniden paso verileceğinden alâkadarların fotoğraflı mektep ilmühaberi ile şirketi hayriye idaresine müracaat eylemeleri ilân olunur.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
24/10/1936 vaziyeti

AKTİF		Lira	PASİF		Lira
Kasa:			Sermaye , , , , , ,		15.000.000—
Altın safi kilogram 17.087.953	L.24.035.573.11		İhtiyat akçesi , , , ,		1.551.182.53
Banknot, „ „ „	„ 11.193.387.—		Tedavüldeki Banknotlar:		
Ufaklık, „ „ „	„ 863.845.16	36.092.805.27	Deruhte edilen evrakı naktiye Kanunun 6 ve 8 inci maddelerine tevfikan hazine tarafından vaki tediyat,	L158.748.563—	
Dahildeki Muhabirler :				L. 12.064.611—	
Türk lirası; „ „	L. 701.385.22	701.385.22	Deruhte edilen evrakı naktiye bakiyesi, „ „ „ „	L146.683.952—	
Hariçteki muhabirler:			Karşılığı tamamen altın olarak tedavüle ilâveten vazedilen	L. 19.000.000—	
Altın safi kilogram 4,398,244	6.186.482.30		Reeskont mukabili ilâveten ted. vazed.	„ 6.000.000—	171.683.952.—
Altına tahvili kabil serbest dövizler.	68.403.48				14.086.707.26
Diğer dövizler ve borçlu giliring bakiyeleri , , , , ,	13.613.027.02	19.867.912.80	**Türk Lirası Mevduatı**		
Hazine tahvilleri:			**Döviz Taahhüdatı:**		
Deruhte edilen evrakı naktiye karşılığı. Kanunun 6 ve 8 inci maddelerine tevfikan Hazine tarafından vaki tediyat.	L 158.748.563— „ 12.064.611—	146.683.952—	Altın tahvili kabil dövizler	L. 1.723.58	
Senedat cüzdanı:			Diğer dövizler ve alacaklı giliring bakiyeleri , , , , ,	L.24.598.151.28	24.599.874.86
Hazine bonoları, „ „ „	L. .370.200.—		**Muhtelif** , , , , ,		70.240.257.23
Ticari senetler , , , , ,	„ 24.473.314.25	24.843.514.25			
Esham ve Tahvilât cüzdanı:					
A Deruhte edilen evrakı naktiyenin karşılığı esham ve tahvilât itibari kıymetle	L.34.501.820.23				
P Serbest esham ve tahvilât	L. 4.161.092.15	38.662.912.38			
Avanslar:					
Altın ve döviz üzerine avans	L. 265.959.40				
Tahvilât üzerine avans.	L.17.078.821.77	17.344.781.17			
Hissedarlar		4.500.000—			
Muhtelif		8.464.710.79			
Yekûn		297.161.973.88	Yekûn		297.161.973.88

2 Mart 1933 tarihinden itibaren:
İskonto haddi yüzde 5 1-2 — Altın üzerine avans yüzde 4 1-2

Canım Niçin Başkasını Veriyorsunuz. Ben Mutlaka
ALGOPAN İSTİYORUM BAŞ VE DİŞ AĞRILARIM
Daima Bununla Çabucak Geçer. Siz De Eczacınızdan

ALGOPN

İSTEYİNİZ MADENİ KUTULARI

Üzerindeki Sakallı Markasına Daima Dikkat

OSMANLI BANKASI
i l â n

Osmanlı bankası gişeleri son teşrinin 2 nci pazartesi gününden itibaren yeni bir iş'ara kadar, aşağıda yazılı saatlerde açık bulunacaktır:

1 — GALATA MERKEZİ İLE YENİ CAMİ ŞUBESİ:

Adi günlerde	Cumartesi günleri:
Saat 9 dan 16 ya kadar	„ 9 „ 12 ye „

2 — BEYOĞLU ŞUBESİ:

Adî günlerde:	Cumartesi günleri:
Saat 9 dan 12,30 a kadar	„ 9 dan 12 ye kadar.
„ 14 den 16 ya kadar	

Şukûfe ıtrıyat fabrikası

Sayın halk ve müşterilerinin Cumuriyet bayramlarını kutlular.

Fotoğrafcılara

Elektrikli elektriksiz otomatik alâminüt makine arıyorum. Yapan ve ya bilenlerin Beşiktaş Abbas ağa İsmailiye sokak No. 11 Yusuf adresine mektupla veya bizzat bildirmeleri.

IŞIKLI

Neon Reklâmları

Ucuz ve taksitle

Necip Erses

Galata: Sesli Han

A. Neş'et Çocuk Pudrası

Çocuğunuzun sıhhati için lâzım bir ihtiyaçtır. Çocuklarda husule gelen pişik ve sivilceleri derha lgeçirir. Vücuda serinlik verdiği gibi ciltteki fena kokuları izale eder.

Eczanelerden ısrarla yalnız A. Neş'et markasını isteyiniz. *Fiatı* 20 *kuruştur*

Altın çiçek Traş bıçakları bugüne kadar piyasada tanınmış en iyi bıçakların fevkindedir. En sert sakalları bile kolaylıkla traş eder. Yüz derisini katiyyen incitmez ve kanatmaz. Fiatı yalnız (5) kuruştur. Tecrübe için bir tane alırsanız Altın çiçek Traş bıçağı sizin her günkü ve daimî arkadaşınız olacaktır.

Dişlerinizin kıymetini biliniz. Olur olmaz diş macunlarını ağzınıza sokmayınız. Çükü her mikrop ağızdan alınır. Ağız mikroplarını öldürecek kıymetli maddeyi haiz yalnız

KOLMİN

Diş macunudur. Fiyati her yerde 15 kuruşdur.

Bayanlara Müjde

936 Yeni mevsim kışlık şapka levazımatının en son gelen yeniliklerini Peisissde görmeden almayınız

Beyoğlu Tünel Meydanı

Kadıköy Sulh Hukuk Mahkemesin den:

Müddei İstanbulda mukim Ahmet Hamdi tarafından müddeialeyh Yeşilköy Gazi Evrenos caddesi 40 numarada sakin iken hâlen ikametgâhı meçhul olan Yordan hakkında on gün müddetle ilânen tebliğat icrasına karar verilmiş olduğundan yevmi muhakeme olan 10.11.936 salı günü saat 10 da mahkemede hazır bulunmanız lüzumu ilânen tebliğ olunur.

(V. No. 18878)

FÖNİKS dö VİYEN — ve — TÜRKİYE MİLLÎ

Sigorta Şirketlerinde Sigortalı Olanlara:

Sigortalarına devam suretile zarardan korunmak istiyenlerin **Millî Reasürans** tarafından hükûmetimizce verilen emre uyularak Yeni Postane arkası Türkiye Hanında 12 numarada teşkil olunan büroya bizzat veya taahhütlü mektupla müracaatları ilân olunur.

Son Müracaat Müddeti

Föniks dö Viyen'de sigortalı olanlar: 12.6.1937

Türkiye Millî'de sigortalı olanlar: 24.10.1937

Tarihine kadar müracaat etmelidirler.

Anadolu

Anonim Türk Sigorta Şirketi

Sermaye ve ihtiyatı T. L. : 1.000.000

Ankara

Anonim Türk Sigorta Şirketi

Sermayesi T, L. : 500.000

VASIFLARI:

Emniyet

Ciddiyet

Sürat

intizam

kolaylık

Istanbul, Yeni Postane karşısı, Büyük Kınacıyan Han. Telefon: 24294